

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012

Věra Rutkayová

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Daně v municipálních rozpočtech

Věra Rutkayová

Bakalářská práce

2012

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Věra RUTKAYOVÁ**
Osobní číslo: **E09075**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Daně v municipálních rozpočtech**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce se bude zabývat analýzou jednotlivých daní, jejichž výnosy přímo plynou do municipálních rozpočtů. Problematika bude aplikována přímo na město Jilemnice.

Práce se zaměří na:

- charakteristiku obecních rozpočtů;
- roli daní v obecních rozpočtech;
- analýzu daňových příjmů města Jilemnice.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

PEKOVÁ, J. Veřejné finance: úvod do problematiky. 3. vyd. Praha: ASPI, 2005. 528 s. ISBN 80-7357-049-1.

PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-726-1086-4.

PILNÝ, J.; SOBOTKA, M. Semináře z veřejných financí: pro kombinovanou formu studia. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. 121 s. ISBN 80-7194-897-7.

PROVAZNÍKOVÁ, R., Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. Daňový systém ČR 2010. Praha: VOX, 2008. 355 s. ISBN 978-80-86324-86-9.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), v platném znění

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Pavla Kofátková Stránská
Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce: 20. května 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2012

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejčíková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 24. června 2011

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne

Věra Rutkayová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce Ing. Pavle Kořátkové Stránské za její odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce

ANOTACE

Bakalářská práce s názvem „Daně v municipálních rozpočtech“ je zaměřena na problematiku rozpočtového určení daní. Teoretická část popisuje teorii fiskálního federalismu, jednotlivé druhy příjmů obecních rozpočtů, daňový systém v České republice a zabývá se rozpočtovým určením daní. Aplikační část charakterizuje město Jilemnice a zabývá se detailním rozбором daňových příjmů tohoto města. Cílem práce je analýza daňových příjmů města Jilemnice v letech 1993 - 2010.

KLÍČOVÁ SLOVA

Daň, rozpočtové určení daní, daňový systém, obecní rozpočet, daňové příjmy, fiskální federalismus

TITLE

Taxes in municipal budgets

ANNOTATION

Bachelor thesis called “Taxes in municipal budgets“ is concentrated on problems of tax assignment. The theoretical part describes the theory of fiscal federalism, the various types of municipal revenue, the tax system of the Czech republic and analyses the tax assignment. The application part characterizes the town Jilemnice and deals with a detailed analysis of tax revenue of this town. The aim of this work is the analysis of the tax revenue of the town Jilemnice through the years 1993 - 2010.

KEYWORDS

Tax, tax assignment, system of taxation, municipal budget, tax revenue, fiscal federalism

Obsah

Úvod	11
1. Fiskální federalismus.....	12
1.1 Modely fiskálního federalismu	12
1.1.1. Centralizovaný model.....	13
1.1.2. Decentralizovaný model	13
1.1.3. Kombinovaný model	14
2. Obecní rozpočty	16
2.1. Struktura rozpočtu	16
2.2. Příjmy rozpočtu	17
2.2.1. Daňové příjmy rozpočtu	18
2.2.2. Nedaňové příjmy rozpočtu	20
2.2.3. Dotace	21
2.2.4. Návrtné příjmy.....	22
3. Charakteristika daní.....	23
3.1. Třídění daní	23
3.2. Daňový systém v České republice.....	25
3.2.1. Daň z příjmů	25
3.2.2. Daň z majetku.....	27
3.2.3. Daň z přidané hodnoty.....	29
3.2.4. Spotřební daně, ekologické daně	29
4. Rozpočtové určení daní	30
4.1. Daňové příjmy obcí v letech 1993 – 1995	30
4.2. Daňové příjmy obcí v letech 1996 – 2000	31
4.3. Daňové příjmy obcí od roku 2001 do současnosti	31
4.4. Novela zákona o rozpočtovém určení daní navrhovaná s platností od roku 2013.....	34
5. Daňové příjmy v rozpočtu města Jilemnice.....	36
5.1. Charakteristika města Jilemnice	36
5.2. Rozpočty obce.....	38
5.3. Vývoj daňových příjmů města Jilemnice podle období RUD.....	39
5.3.1. Daňové příjmy Jilemnice v letech 1993 - 1995.....	39
5.3.2. Daňové příjmy Jilemnice v letech 1996 - 2000.....	40
5.3.3. Daňové příjmy Jilemnice v letech 2001 - 2010.....	41
5.4. Příjmy města Jilemnice podle jednotlivých daní	42
5.4.1. Daň z přidané hodnoty.....	42
5.4.2. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	43

5.4.3. Daň z příjmů fyzických osob mimo závislé činnosti	45
5.4.4. Daň z příjmů právnických osob	48
5.4.5. Daň z příjmů právnických osob za obce	49
5.4.6. Daň z nemovitostí.....	50
5.4.7. Místní a správní poplatky	53
5.5. Zhodnocení celkového vývoje daňových příjmů	55
Závěr	61
Použitá literatura	63

Seznam obrázků

Obrázek 1 Centralizovaný model fiskálního federalismu na příkladu federace	13
Obrázek 2 Decentralizovaný model fiskálního federalismu na příkladu federace	14
Obrázek 3 Kombinovaný model fiskálního federalismu v ČR od r. 2001	15
Obrázek 4 Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele (v tis. Kč).....	57

Seznam tabulek

Tabulka 1 Struktura územního rozpočtu.....	17
Tabulka 2 Daňový systém v České republice	25
Tabulka 3 Hodnoty koeficientu pro daň z nemovitostí	28
Tabulka 4 Velikostní kategorie obcí - současná úprava.....	33
Tabulka 5 Velikostní kategorie obcí - návrh	35
Tabulka 6 Vývoj počtu obyvatel v Jilemnici	37
Tabulka 7 Nezaměstnanost v Jilemnici v letech 2005 - 2011	38
Tabulka 8 Podíl daňových příjmů na celkových příjmech rozpočtu Jilemnice	39
Tabulka 9 Příjmy města Jilemnice z RUD v letech 1993 - 1995 v tis. Kč	40
Tabulka 10 Příjmy města Jilemnice z RUD v letech 1996 - 2000 v tis. Kč	41
Tabulka 11 Příjmy města Jilemnice z RUD v letech 2001 - 2010 v tis. Kč	42
Tabulka 12 Příjmy města Jilemnice z DPH v tis. Kč.....	43
Tabulka 13 Příjmy města Jilemnice z DPFO ze závislé činnosti v tis. Kč	45
Tabulka 14 Příjmy města Jilemnice z DPFO kromě závislé činnosti v tis. Kč	46
Tabulka 15 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů právnických osob v tis. Kč	49
Tabulka 16 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů právnických osob za obce v tis. Kč	50
Tabulka 17 Druhy pozemků v Jilemnici.....	51
Tabulka 18 Příjmy města Jilemnice z daně z nemovitostí v tis. Kč	52
Tabulka 19 Příjmy města Jilemnice z poplatků v tis. Kč	54
Tabulka 20 Příjmy města Jilemnice ze sdílených daní celkem v tis. Kč	57
Tabulka 21 Příjmy města Jilemnice z RUD celkem v tis. Kč	58

Seznam grafů

Graf 1 Počet obyvatel v Jilemnici	37
Graf 2 Rozpočty města Jilemnice.....	39
Graf 3 Příjem města Jilemnice z DPH.....	43
Graf 4 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů fyzických osob	47
Graf 5 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů fyzických osob - poměry jednotlivých daní	47
Graf 6 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů právnických osob	49
Graf 7 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů právnických osob za obce	50
Graf 8 Příjmy města Jilemnice z daně z nemovitostí.....	53
Graf 9 Příjmy města Jilemnice z poplatků.....	55
Graf 10 Poměr svěřených a sdílených daní v příjmech města Jilemnice	55
Graf 11 Celkové daňové příjmy města Jilemnice	58
Graf 12 Podíly jednotlivých daní za rok 2010 na příjmech Jilemnice	60

Seznam zkratek

DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
FO	fyzická osoba
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PO	právnická osoba
RUD	rozpočtové určení daní

Úvod

Každá obec potřebuje mít pro svoji činnost zajištěny prostředky. Příjmy obce tvoří například příjmy z vlastního majetku, příjmy z vlastní správní činnosti a z výkonů státní správy nebo dotace ze státního a krajského rozpočtu. Nejvýznamnější skupinou příjmů obce jsou však příjmy daňové. Druhy daní, jejichž výnosy jsou příjmem obecního rozpočtu, a podíly celostátních daní, které jsou také příjmem obecního rozpočtu, vymezuje zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní). **Hlavním cílem práce je analyzovat dlouhodobý vývoj daňových příjmů plynoucích do municipálních rozpočtů. Na konkrétních rozpočtech města Jilemnice za období 1993 - 2010 jsou analyzovány daňové příjmy, a to jednak podle jednotlivých druhů daní, a jednak podle období, ve kterých daňové příjmy obcí podléhaly různému rozpočtovému určení daní.**

Charakteristika obecních rozpočtů, jednotlivých daní a jejich rolí v obecních rozpočtech je pro tuto bakalářskou práci stěžejní. Práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola se zabývá teorií fiskálního federalismu, která hledá optimální vztahy mezi rozpočty jednotlivých vládních úrovní. Z této kapitoly logicky vychází druhá kapitola, která pojednává o obecních rozpočtech, jejich struktuře, příjmech a výdajích. Třetí kapitola plynule navazuje charakteristikou daní a jejich tříděním. Představuje daňový systém České republiky a charakterizuje jednotlivé druhy daní. Čtvrtá kapitola se věnuje rozpočtovému určení daní, jeho vývoji v jednotlivých etapách od roku 1993 až do současnosti. Tato problematika je velice diskutovaná a její řešení stále nevyhovuje všem. Pátá kapitola se zabývá analýzou konkrétních daňových příjmů města Jilemnice. Tyto příjmy jsou analyzovány za jednotlivá období rozpočtového určení daní a dále podle jednotlivých daní. Ke zpracování práce byla použita odborná literatura, příslušné právní normy a další informační zdroje, například internetové stránky Českého statistického úřadu, Ministerstva financí České republiky, Ministerstva práce a sociálních věcí, města Jilemnice a další. Použity byly i články z odborných periodik. Práce se opírá i o vlastní zkušenosti získané působením ve státní správě.

1. Fiskální federalismus

Pojem fiskální federalismus lze použít tam, kde existují alespoň dvě úrovně rozpočtů. Vnitřní organizace státu a územních samospráv má být především funkční, a to nejen z hlediska politického a správního, ale i z hlediska rozpočtového. Proto je třeba zajistit způsob, jak efektivně sestavit příjmové a výdajové strany rozpočtů nejen státu, ale i regionů, měst a obcí.

Teorie fiskálního federalismu zkoumá finanční vztahy mezi ústřední vládou a nižšími vládními úrovněmi v rámci veřejného sektoru. Zabývá se optimálním přiřazením příjmů, rozdělením odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků mezi jednotlivými články fiskálního systému.¹

Proces, kdy z centra jsou přenášeny pravomoci na nižší územní celky, včetně příslušných finančních zdrojů a rozhodování o jejich použití, je označován jako fiskální decentralizace.² Důvodem je lepší znalost místního prostředí a informovanost o skutečných potřebách. Veřejné prostředky se tak vynakládají efektivněji.

1.1 Modely fiskálního federalismu

Podle rozdělení veřejných příjmů a výdajů mezi jednotlivé rozpočty a podle vazeb mezi rozpočty teorie fiskálního federalismu vymezuje³

- horizontální model fiskálního federalismu,
- vertikální model fiskálního federalismu.

Horizontální model představuje finanční vztahy mezi rozpočty na jednotlivých vládních úrovních v horizontální linii, např. mezi kraji. Funguje na základě principu solidarity, kdy bohatší oblasti poskytují dotace těm slabším. Model se vyznačuje centralizovanou daňovou politikou i legislativou. Zdanění je jednotné v celém státě a je tak zamezena daňová konkurence mezi regiony.

¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. 2. vydání. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2009. s. 54

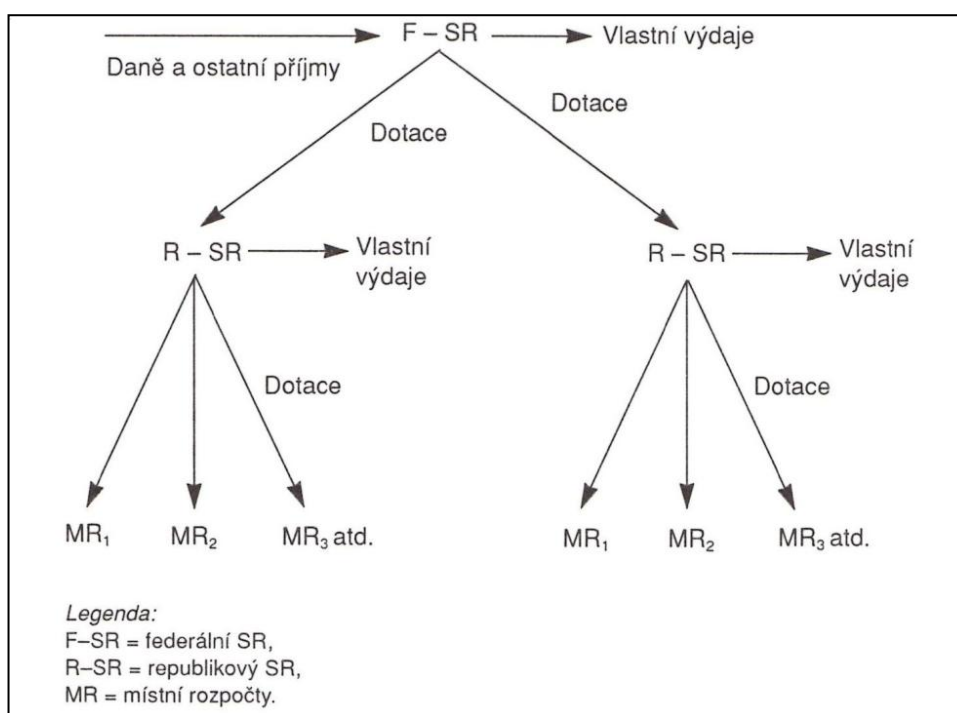
² ŠIROKÝ, Jan, a kol. *Daňové teorie - s praktickou aplikací*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008. s. 206

³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. s. 168 - 174

Vertikální model může mít podobu centralizovaného, decentralizovaného nebo kombinovaného modelu fiskálního federalismu. Tento model ponechává jednotlivým vládním úrovním určitou míru nezávislosti v provádění fiskální politiky.

1.1.1. Centralizovaný model

Model je založen na silném postavení centrálního rozpočtu a nízké míře soběstačnosti nižších úrovní. Daňová politika je jednotná na celém území státu, nižší úrovně jsou potlačovány ve svých snahách při získávání zdrojů. Významné veřejné příjmy, především daňové, plynou do státního rozpočtu. Nižší úrovně získávají prostředky prostřednictvím dotací, které jsou převážně účelové. Tím je zajištěna intenzivní kontrola ze strany státu.

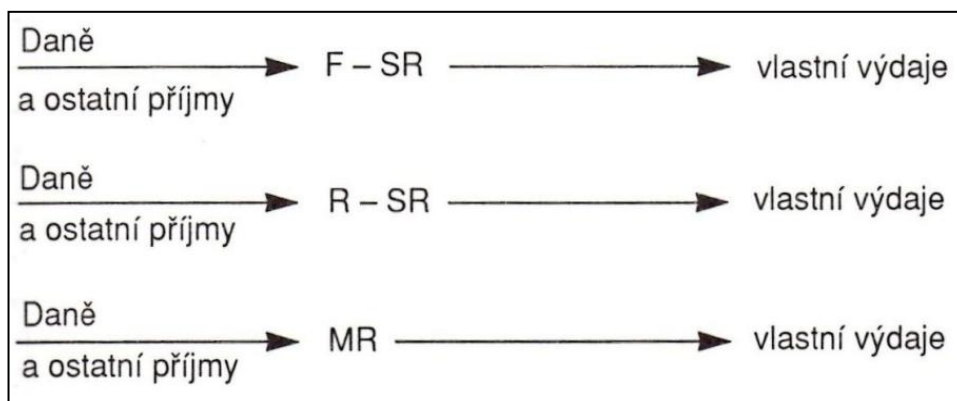
Obrázek 1 Centralizovaný model fiskálního federalismu na příkladu federace

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. s. 170

1.1.2. Decentralizovaný model

Tento model je čistě teoretický. Je založen na úplné finanční soběstačnosti nižších vládních úrovní, včetně obcí, a to bez existence dotací. Každý rozpočet má své příjmy, které jsou schopny pokrýt jeho výdaje. Model umožňuje nezávislou daňovou politiku jednotlivých oblastí, ovšem při velmi odlišných daňových politikách může způsobovat migraci obyvatel

a kapitálu a nerovnost mezi regiony. Také administrativní náklady na správu daní jsou vysoké.

Obrázek 2 Decentralizovaný model fiskálního federalismu na příkladu federace

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vydání. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. s. 171

1.1.3. Kombinovaný model

Model zahrnuje prvky centralizovaného i decentralizovaného modelu v různé míře. Každá vládní úroveň, včetně územní samosprávy, má své vlastní příjmy (nižší úrovně zpravidla menší příjmy a to ve formě daňových i nedaňových příjmů), které jsou doplněny o dotace z vyššího rozpočtu. Stát prostřednictvím přerozdělovacích procesů může zmírňovat nerovný daňový výnos v jednotlivých regionech či obcích.⁴ Přerozdělovací procesy se mohou uskutečňovat následujícími formami:⁵

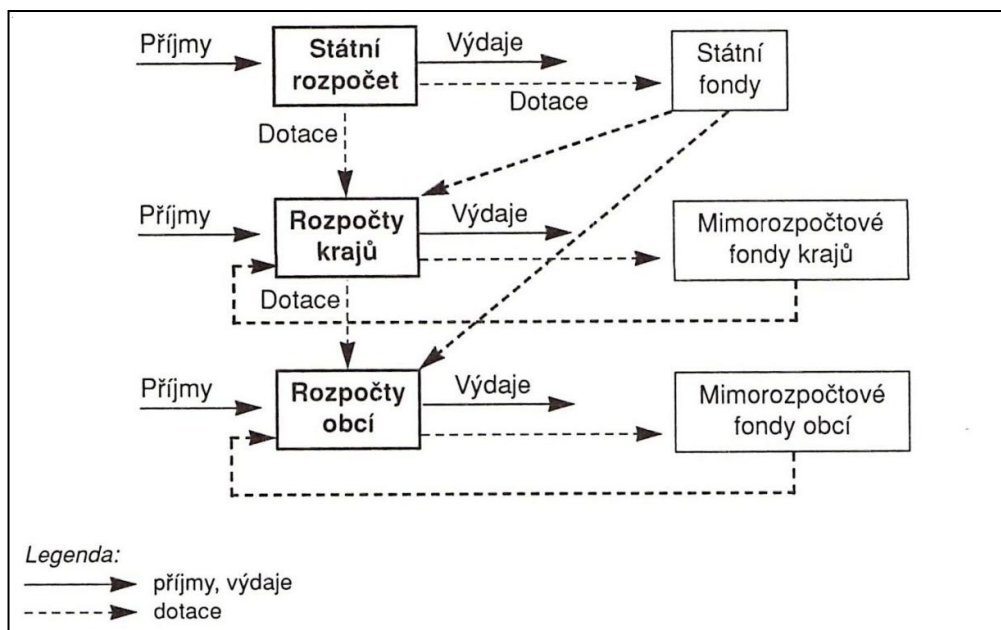
- všeobecné dotace bez bližšího vymezení účelu dotace na doplnění chybějících zdrojů, poskytované např. podle kritéria počtu obyvatel, počtu budov či jejich výšky, rozlohy území, délky silniční sítě, počtu dětí navštěvujících základní školu apod.,
- specifické účelové dotace poskytované na předem určené programy v souvislosti s realizací státní politiky, např. v oblasti vzdělávání, bydlení, životního prostředí, údržby komunikací apod.,
- podíly na výnosu celostátních daní.

Fiskální federalismus v ČR lze charakterizovat jako kombinovaný model s decentralizačními prvky. Kraje ani obce nejsou finančně soběstačné. Prostředky, které

⁴ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. 2. vydání. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2009. s. 41

⁵ ŠIROKÝ, Jan, a kol. *Daňové teorie - s praktickou aplikací*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008. s. 210

do jejich rozpočtů plynou na základě rozpočtového určení daní, nestačí na pokrytí výdajů. Ze státního rozpočtu jsou dále poskytovány dotace. Tento model ilustruje následující obrázek 3.

Obrázek 3 Kombinovaný model fiskálního federalismu v ČR od r. 2001

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vydání. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. s. 176

2. Obecní rozpočty

Aby mohla obec fungovat, musí mít zajištěny podmínky a prostředky pro svou činnost. Základem finančního hospodaření obce je rozpočet, který se sestavuje na jeden kalendářní rok. Tvorbu, postavení, obsah a funkci rozpočtů územních samosprávních celků upravuje zákon⁶. Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace, které se týkají cizích a sdružených prostředků. Podnikatelská činnost územního samosprávních celku se sleduje mimo rozpočtové příjmy a výdaje, do rozpočtu se promítne její výsledek.

Obec jako základní článek územní samosprávy sdružuje občany, kteří žijí na jejím katastrálním území a vyvíjejí zde své ekonomické aktivity. Obec spravuje v rámci samostatné působnosti záležitosti své a svých občanů, zajišťuje pro své občany veřejné statky, které mají převážně místní charakter a mají uspokojovat potřeby občanů zde žijících. V rámci přenesené působnosti obec vykonává ve svém správním obvodu státní správu v rozsahu vymezeném zákonem⁷, například evidenci obyvatel nebo vydávání cestovních pasů. Obec využívá obecní rozpočet jako nástroj k zabezpečování veřejných statků a své vlastní činnosti.

2.1. Struktura rozpočtu

Rozpočet obce se zpravidla sestavuje jako běžný a kapitálový. Toto rozdělení umožňuje přehlednou analýzu.

Běžný rozpočet bilancuje běžné příjmy a běžné výdaje, které se každoročně opakují. Běžné příjmy slouží k financování provozních, neinvestičních potřeb.

Kapitálový rozpočet zachycuje příjmy a výdaje, které přesahují období jednoho rozpočtového roku. Tyto příjmy slouží k financování investičních potřeb. Obvyknou strukturu územního rozpočtu znázorňuje následující tabulka 1.

⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁷ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 1 Struktura územního rozpočtu

příjmy	výdaje
<p>běžné</p> <ul style="list-style-type: none"> • daňové <ul style="list-style-type: none"> • svěřené daně • sdílené daně • místní poplatky • správní poplatky • nedaňové <ul style="list-style-type: none"> • uživatelské poplatky za služby • příjmy z pronájmu majetku • příjmy od vlastních neziskových organizací • zisk z podnikání • dividendy, přijaté úroky • přijaté transfery <ul style="list-style-type: none"> • běžné dotace ze státního rozpočtu • běžné dotace ze státních fondů • ostatní běžné příjmy – dary.... 	<p>běžné – neinvestiční</p> <ul style="list-style-type: none"> • mzdy a platy • pojistné za zaměstnance • materiálové • na energie • na nájemné • na veřejný pořádek (městská policie) • na vzdělání (ZŠ) • na bydlení • sociální dávky • placené pokuty • placené úroky • dotace
<p>kapitálové</p> <ul style="list-style-type: none"> • z prodeje majetku • z prodeje akcií a majetkových podílů • kapitálové dotace • přijaté úvěry • příjmy z emise komunálních obligací • přijaté splátky půjček • přebytek běžného rozpočtu • dary na investice 	<p>kapitálové - investiční</p> <ul style="list-style-type: none"> • na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku • na nákup cenných papírů • na poskytnuté dotace jiným rozpočtům • na poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky • na splátky přijatých půjček • na krytí deficitu běžného rozpočtu
<p>ostatní</p>	<p>ostatní</p>

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vydání. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. s. 234, zpracování vlastní

2.2. Příjmy rozpočtu

Příjmy rozpočtu obce jsou stanoveny zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů⁸. Tvoří je příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní činnosti, dále příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, které obec založila, a příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle

⁸ § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

zvláštních zákonů (ze správních poplatků, z vybraných pokut). Dále jsou příjmem obce výnosy z místních poplatků, výnosy daní nebo podíly na nich podle zákona o rozpočtovém určení daní, dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtu kraje. Obec může také přijímat peněžité dary a příspěvky.

2.2.1. Daňové příjmy rozpočtu

Daňové příjmy rozpočtu jsou nejvýznamnější skupinou příjmů územních rozpočtů. V podstatě určují jejich finanční stabilitu. Zákon⁹ o rozpočtovém určení daní vymezuje rozpočtové určení daní, tedy druhy daní, jejichž výnos plyne přímo do rozpočtů územně samosprávných celků, a podíl celostátních daní, který je také příjmem těchto rozpočtů. Jedná se o svěřené daně a sdílené daně. Daňovým příjmem jsou dále místní daně (dále jen „místní poplatky“).

Svěřené daně (někde nazývané výlučné daně) jsou vybírány centrálně podle celostátně platných zákonů. Jejich výnos však plyne pouze do jednoho rozpočtu. Jejich výši může obec ovlivnit pouze minimálně. Typickým příkladem je daň z nemovitostí. Celý její výnos putuje do rozpočtu obce, výše daně z nemovitosti je daná zákonem o dani z nemovitostí¹⁰. Její výši může obec ovlivnit pouze na základě vyhlášky pomocí koeficientu, který je uveden v zákoně.

Sdílené daně jsou daně, jejichž podíl, který plyne do rozpočtu, je určen zákonem o rozpočtovém určení daní. V tomto případě obce sdílejí stejnou daňovou základnu, konstrukce daně je stanovena celostátně a obce ji nemají možnost ovlivnit.

S daňovým určením souvisí daňová pravomoc, tedy kdo ovlivňuje předmět daně, způsob výpočtu základu daně, sazby daně, kdo daň vybírá a spravuje. Územní správa má zpravidla omezenou daňovou pravomoc, zejména u svěřených a sdílených daní. Větší daňovou pravomoc v rámci vymezených pravidel mají jednotlivé články územní samosprávy u místních poplatků¹¹.

Zákon o rozpočtovém určení daní upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

⁹ Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní)

¹⁰ Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. s. 254

Daňové příjmy rozpočtů v současné době (2008 – 2012) tvoří¹²:

- a) výnos daně z nemovitostí, příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- d) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písm. c),
- e) podíl na 21,4 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),
- f) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob,
- g) 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště,
- h) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy je poplatníkem příslušná obec,
- i) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem.

Tyto podíly je nutné přepočíst podle počtu obyvatel dané obce na celkovém počtu obyvatel ČR a výsledný podíl ještě upravit přepočítacím koeficientem velikostní kategorie obce, který je přílohou zákona. Podrobněji se touto problematikou bude zabývat kapitola 4 rozpočtové určení daní.

Mezi daňové příjmy dále patří místní poplatky. Zákon o místních poplatcích¹³ určuje druhy místních poplatků a u každého poplatku upravuje základní náležitosti. Obce mohou vybírat tyto místní poplatky¹⁴:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,

¹² § 7 zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní)

¹³ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ § 1 zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích

- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

O druzích místních poplatků, které obec zavede, o sazbách a dalších náležitostech rozhoduje zastupitelstvo obce. Rozhodnutí musí být zveřejněno obecně závaznou vyhláškou. Obec se může rozhodnout zavést všechny druhy poplatků nebo jen některé. Placení těchto poplatků je pak povinné pro všechny, kdo se v obci zdržují trvale nebo přechodně. Místní poplatky představují relativně malý příjem obcí, v průměru nepřesahují 2 % z celkových příjmů rozpočtů obcí v ČR¹⁵. Při jejich vybírání musí obec respektovat i zákon¹⁶.

Mezi daňové příjmy patří i správní poplatky. Jedná se o příjmy z vlastní správní činnosti za správní úkony, které územní správa vykonává v rámci přenesené působnosti. Výši správních poplatků stanovuje zákon o správních poplatcích¹⁷.

2.2.2. Nedaňové příjmy rozpočtu

Důležitou součástí nedaňových příjmů rozpočtu jsou příjmy z majetku. Příjmy z majetku tvoří příjmy z pronájmu majetku a příjmy z prodeje majetku. Jsou závislé na množství a hodnotě movitého majetku, který obec vlastní. Příjmy z prodeje jsou jednorázové, je třeba fundovaně rozhodnout, zda majetek opravdu prodávat. Pronájmy jsou výhodnější z dlouhodobého hlediska.

Obce mohou mít také příjmy z finančního majetku, neboť mohou své přebytečné finanční prostředky investovat do nákupu cenných papírů, např. státních dluhopisů. Krátkodobě mohou ukládat volné finanční prostředky na účty termínovaných vkladů. Příjmem jsou pak dividendy nebo úroky. Je ovšem nutné zvažovat možná rizika investování.

Nedaňovým příjmem jsou i uživatelské poplatky. Poplatek je možné definovat jako přímou platbu občana za určitou službu nebo zboží, které poskytuje veřejný sektor¹⁸. O výši

¹⁵ PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vydání. Praha : ASPI, 2005. s. 239

¹⁶ Zákon č. 280/2009 Sb. daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ Zákon č. 368/1992 Sb. o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

uživatelského poplatku rozhoduje zastupitelstvo. Jedná se například o poplatky za odvoz odpadů, vodné a stočné, parkování, půjčovné v knihovnách nebo hřbitovní služby.

Obce mohou také ukládat pokuty v rámci přestupkového řízení, jedná se například o pokuty za znečišťování veřejného prostranství. Příjmy z těchto pokut jsou zanedbatelné.

Mezi nedaňové příjmy rozpočtu patří příjmy z mimorozpočtových fondů. Jedná se o účelově vázané prostředky z peněžních fondů obce nebo kraje.

Do ostatních příjmů rozpočtu patří například dary nebo výnosy ze sbírek a podobně. Jejich výše nebývá vysoká.

2.2.3. Dotace

Obce nejsou finančně soběstačné, dotace tvoří druhou nejvýznamnější část jejich příjmů. Protože obce zajišťují i úkoly v rámci přenesené působnosti, jejich zabezpečení na ně přenáší stát na základě různých zákonů, musí na jejich financování dostat finanční prostředky ze státního rozpočtu. To je jeden z hlavních důvodů, proč územní správa nemůže být finančně soběstačná¹⁹. K financování těchto úkolů slouží dotace a správní poplatky.

Nenávratné dotace mohou být do územních rozpočtů poskytovány ve formě účelových nebo neúčelových dotací. Dotace lze také rozlišovat na běžné a kapitálové.

Účelové dotace jsou poskytovány vždy na konkrétní účel. Běžné účelové dotace se zpravidla poskytují na financování služeb, které obec zajišťuje v rámci přenesené působnosti. Jedná se například o financování základního školství. Tyto dotace se každoročně opakují. Kapitálové účelové dotace jsou poskytovány na konkrétní investice, mají dlouhodobý charakter. Není na ně právní nárok, obec o ně musí vždy žádat a jejich poskytnutí se váže na splnění podmínek použití. Jejich poskytnutí bývá podmíněno i využitím vlastních zdrojů. Nevyužité finanční prostředky z dotace se vrací zpět do státního rozpočtu, stejně jako prostředky nesprávně použité.

Poskytování neúčelových dotací není podmíněné, jejich poskytování není svázáno s předem vymezeným účelem. Takto získané finanční prostředky mohou obce využít podle svého rozhodnutí. To znamená na jedné straně posílenou pravomoc obcí, na druhé straně ovšem zvýšené nároky na odbornost členů zastupitelstva.

¹⁸ HAMERNÍKOVÁ, Bojka; MAAYTOVÁ, Alena a kol., *Veřejné finance*. 3. vydání. Praha : ASPI, 2007. s. 133

¹⁹ PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vydání. Praha : ASPI, 2005. s. 242

Obce mohou čerpat dotace z několika zdrojů: ze státního rozpočtu, ze státních mimorozpočtových fondů, z rozpočtů krajů a z Evropské unie.

Dotace a kritéria pro jejich přidělování definuje zákon o státním rozpočtu ČR. Obce tak mohou získat například dotaci na výkon státní správy, příspěvek na školství nebo dotaci na lůžko ve vybraných zdravotnických zařízeních. Příkladem kritéria může být počet obyvatel regionu nebo počet dětí školního věku.

2.2.4. Návrátne příjmy

Obce se mohou dostávat do obtížných finančních situací. Použít mohou rezervy, pokud je však netvoří, nezbyvá než využít různé formy úvěrů. Územní správa může využívat krátkodobý, střednědobý nebo dlouhodobý úvěr, příjmy z emise obligací nebo návratné půjčky a výpomoci ze státních fondů.

Využití úvěru bývá zpravidla podmíněno tím, že se územní celek zaručí svými budoucími rozpočtovými příjmy nebo majetkem. Střednědobý a dlouhodobý úvěr bývá účelový, většinou určený na investice. Emise komunálních obligací je spojena s nemalými poplatky, proto je využívána především většími městy.

Využití úvěru schvaluje zastupitelstvo obce. To je podmíněno jeho vysokou mírou zodpovědnosti a odbornosti, neboť každý úvěr je spojen s úrokovým zatížením a dalšími podmínkami, které obecní rozpočet zatíží v dalších letech. V České republice mají obce k úvěrům volný, zákonem neomezený přístup.

3. Charakteristika daní

Daň je povinná nenávratná platba do veřejného rozpočtu. Povinnost platit daně je dána zákonem. Současně je to platba neúčelová a neekvivalentní. Nenávratnost platby znamená, že její poplatník nemá nárok na ekvivalentní protihodnotu. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech nebo je nepravidelná a platí se v určitých případech.

Poplatek je peněžním ekvivalentem za služby poskytované veřejným sektorem. Jako takový je dobrovolný a účelový, nepravidelný a nenávratný. Poplatník za něho získává určitou protihodnotu²⁰.

Funkce daní

Daně plní tři základní funkce:

- funkci alokační – je uplatňována, jestliže se trh projevuje neefektivně v alokaci zdrojů, například v oblasti vzdělání, kultury,
- funkci redistribuční – uplatňuje se například v rámci progresivní daně z příjmů. Tak je možné částečně narovnat rozdíly mezi vysoko a nízko příjmovými skupinami obyvatel,
- funkci stabilizační – ta pomáhá zmírňovat výkyvy v rámci hospodářského cyklu. V období recese se daně obvykle snižují s úmyslem ponechat více peněz v ekonomice a podpořit poptávku, v období konjunktury se daně zvyšují s úmyslem zamezit „přehřátí ekonomiky“ snížením poptávky.

3.1. Třídění daní

Třídění daní lze provést z mnoha hledisek. Nejobvyklejší třídění uvádí například Kubátová²¹.

Třídění daní podle způsobu uložení rozlišuje daně na přímé a nepřímé. Daně přímé platí poplatník na základě svého důchodu, nemůže je přenést na jiný subjekt. Tyto daně jsou adresné, přihlížejí k důchodové nebo majetkové situaci poplatníka. Příkladem jsou daně důchodové nebo majetkové.

Daně nepřímé jsou placeny a vybírány v cenách zboží a služeb, rozhodujícím momentem zdanění je většinou samotný akt nákupu či spotřeby. Tyto daně nerespektují důchodovou ani majetkovou situaci, jsou vyměřeny ve stejné výši osobám s vysokými nebo nízkými příjmy.

²⁰ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. s. 15,16

²¹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie : Úvod do problematiky*. 1. vydání. Praha : ASPI, 2005. s. 29 - 36

Jsou to daně neadresné²². Mezi tyto daně patří spotřební daně, daň z přidané hodnoty nebo cla.

Třídění daní podle objektu rozlišuje daně na:

- daně z důchodů – tyto daně jsou uvaleny na příjmy poplatníka (mzda, zisk, úrok),
- daně ze spotřeby – jde o nepřímé daně, které zatěžují spotřebu,
- daně z majetku – tyto daně zdaňují movitý i nemovitý majetek, a to jeho držbu i nabytí.

Třídění daně podle vztahu k poplatníkovi dělí daně na:

- daně osobní - jsou adresné, mají vztah ke konkrétnímu poplatníkovi, zohledňují jeho platební schopnost,
- daně in rem – („na věc“) se platí bez ohledu na platební schopnost, například daně spotřební, z přidané hodnoty nebo výnosové.

Třídění podle progresu souvisí především s daní z příjmů fyzických osob. Rozlišuje se:

- daň proporcionální – s růstem důchodu poplatníka se nemění míra jeho zdanění,
- daň progresivní – s růstem důchodu míra zdanění roste,
- daň regresivní – s růstem důchodu míra zdanění klesá.

Třídění podle vztahu sazby k základu dělí daně na:

- specifické neboli jednotkové – například daň z pozemků nebo spotřební daň (daň se stanoví na jednotku, tj. metr, litr apod.),
- ad valorem („k hodnotě“) – například daň z přidané hodnoty, která se stanoví podle ceny daňového základu,
- stanovené bez vztahu ke zdaňovanému základu – například daně paušální.

Třídění daní podle daňového určení rozlišuje daně podle toho, do kterého rozpočtu plynou:

- nadstátní - tyto daně plynou do rozpočtu Evropské unie,
- státní – jsou příjmem státního rozpočtu,
- vyšších územněsprávních celků – jsou příjmem rozpočtů krajů,
- municipální – jsou příjmem rozpočtů nižších úrovní.

²² ŠIROKÝ, Jan, a kol. *Daňové teorie - s praktickou aplikací*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008. s. 49

Rozpočtové určení daní vymezuje zákon²³ o rozpočtovém určení daní, podrobněji se této problematice bude věnovat kapitola 4 rozpočtové určení daní.

3.2. Daňový systém v České republice

Pojem daňový systém představuje souhrn veškerých daní, které se vybírají na daném území. Zákonem o soustavě daní č. 212/1992 Sb. byla v České republice od 1. 1. 1993 zavedena nová daňová soustava. Došlo k novelizaci prakticky všech daňových zákonů, které tvoří českou soustavu daní. Daňové změny vyšly z koncepce postupného přesouvání daňového břemene z oblasti přímých daní na nepřímé daně. Byly zavedeny nové druhy daní, přitom některé z nich neměly svůj ekvivalent v předchozím systému (silniční daň). Některé daně byly významně přepracovány (daň z pozemků), některé se změnily úplně (daň z přidané hodnoty místo daně z obratu, daň z příjmů místo důchodové daně). Přehled daní v České republice znázorňuje následující tabulka 2.

Tabulka 2 Daňový systém v České republice

daně přímé	daně nepřímé
z příjmů (důchodové) <ul style="list-style-type: none"> • daň z příjmů fyzických osob • daň z příjmů právnických osob 	všeobecné <ul style="list-style-type: none"> • daň z přidané hodnoty
z majetku <ul style="list-style-type: none"> • daň silniční • daň z nemovitostí • daň z majetkových transakcí <ul style="list-style-type: none"> • daň dědická • daň darovací • daň z převodu nemovitostí 	selektivní (spotřební a ekologické) <ul style="list-style-type: none"> • daň z minerálních olejů • daň z lihu • daň z piva • daň z vína a meziproductů • daň z tabákových výrobků • daň ze zemního plynu a některých dalších plynů • daň z pevných paliv • daň z elektřiny

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan, a kol. *Daňové teorie - s praktickou aplikací*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008.

s. 15, vlastní zpracování

3.2.1. Daně z příjmů

Daně z příjmů jsou upraveny zákonem o daních z příjmů²⁴, který obsahuje jak daň z příjmů fyzických osob, tak i daň z příjmů z právnických osob. Předmětem obou daní jsou důchody.

²³ Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní)

Důchodové daně nemají postihovat hrubý důchod, ale disponibilní, tedy ten, který zůstane poplatníkovi k dispozici²⁵. Výnos z těchto daní není v dlouhodobém horizontu stabilní, podléhá vývoji ekonomiky. Z hlediska rozpočtového určení daní je výnos rozdělen mezi obce, kraje a státní rozpočet, a to u každé z daní jiným způsobem. Konkrétní údaje jsou zřejmé z přílohy D.

Dani z příjmů fyzických osob podléhají veškeré příjmy fyzických osob s výjimkou příjmů, které nejsou jejím předmětem. Jde nejen o příjmy peněžní, ale i nepeněžní.²⁶ Předmětem daně jsou příjmy ze zaměstnání, příjmy z podnikání, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu a ostatní příjmy. Předmětem daně nejsou příjmy z dědictví, získané darováním a přijaté úvěry a půjčky. Osvobozeny jsou např. sociální dávky, penze, stipendia, dotace, ale i příjmy z prodeje movitých a nemovitých věcí a cenných papírů, pokud projdou časovým testem mezi nabytím a prodejem. Od základu daně lze například za podmínek stanovených zákonem odečíst hodnoty poskytnutých darů, úroky zaplacené z hypotečních úvěrů nebo z úvěrů ze stavebního spoření, příspěvek na penzijní připojištění nebo pojistné zaplacené na soukromé životní pojištění. Formou slevy na dani lze výslednou daňovou povinnost snížit o částky uvedené zákonem na poplatníka, na manželku, na případnou invaliditu nebo na dobu soustavného studia. Daňové zvýhodnění na vyživované dítě lze uplatnit formou slevy na dani a dokonce formou daňového bonusu. To znamená, že pokud částka vypočtené daně nebyla dost velká, aby poplatník mohl využít celou slevu na dítě, vzniká mu nárok na daňový bonus, o jehož vyplacení může požádat. Výsledkem je negativní důchodová daň. Poplatníkem daně z příjmů je fyzická osoba, která se zdržuje na území České republiky po příslušnou dobu.

Daň z příjmů právnických osob je univerzální daní, které podléhají všechny právnické osoby a organizační složky státu. Dani podléhají příjmy či výnosy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. U poplatníků, kteří nebyli zřízeni za účelem podnikání, nejsou předmětem daně příjmy z činnosti vyplývající z jejich poslání. Jedná se například o neziskové organizace. Odlišnosti ve zdaňování existují u mnoha subjektů, jde například o obecně prospěšné společnosti, zdravotní pojišťovny, investiční fondy, penzijní fondy, banky, vysoké školy a podobně. Základ daně se stanoví za zdaňovací období, odvodí se z výsledku hospodaření před zdaněním. Poté se snižuje o daňovou ztrátu a další odčitatelné položky, například náklady na výzkum a vývoj. Dále je možno za podmínek stanovených

²⁴ Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2010*. Praha: VOX, 2008. s. 83

²⁶ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2010*. Praha: VOX, 2008. s. 138

zákonem odečíst poskytnuté dary. Lze uplatnit slevy na dani na zaměstnance se zdravotním postižením.

3.2.2. Daně z majetku

Stanovení a výběr daní z majetku je poměrně jednoduchý. Povinnost tyto daně platit vzniká na základě vlastnického nebo užívatelského vztahu k majetku. Platí se bez ohledu na platební schopnost poplatníka. Už proto je výnos z těchto daní stabilní.

Předmětem silniční daně²⁷ jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání a jiné výdělečné činnosti a všechna vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená výlučně pro přepravu nákladů. Poplatníkem je provozovatel vozidla zapsaný v technickém průkazu nebo zaměstnavatel. Základ daně je stanoven podle objemu válců v motoru v cm³ nebo podle hmotnosti v tunách u osobních automobilů a podle počtu náprav u návěsů a ostatních vozidel. Celý výnos silniční daně putuje do Státního fondu dopravní infrastruktury.

Předmětem daně z nemovitostí²⁸ jsou pozemky a stavby. Předmětem daně z pozemků jsou pozemky ležící na území České republiky zachycené v katastrální mapě vedené katastrálními úřady. Základem daně může být cena pozemku nebo skutečná výměra pozemku. Sazba daně je diferencovaná podle jednotlivých druhů pozemků. Některé pozemky jsou vyňaté z předmětu daně, například vodní plochy, lesy ochranné a zvláštního určení, pozemky určené pro ochranu státu nebo půdorys stavby. Předmětem daně ze staveb jsou stavby, na které podléhají kolaudačnímu rozhodnutí, kolaudačnímu souhlasu nebo oznámení stavebnímu úřadu, byty a nebytové prostory. Základem daně je výměra půdorysu nadzemní části stavby v m². Sazba daně je diferencovaná podle účelu využití stavby. Z předmětu daně jsou vyňaté například přehrady a další vodohospodářská díla, stavby rozvodů energií nebo stavby sloužící veřejné dopravě. Některé pozemky a stavby jsou od daně osvobozeny, například ty ve vlastnictví státu nebo té obce, na jejímž katastrálním území se nacházejí. U stavebních pozemků a některých typů staveb lze základní výměru daně upravit pomocí koeficientu přiřazeného k jednotlivým obcím podle počtu obyvatel z posledního sčítání lidu. Hodnoty koeficientu jsou uvedeny v tabulce 3.

²⁷ Zákon ČNR č. 16/1993 Sb. o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů

²⁸ Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 3 Hodnoty koeficientu pro daň z nemovitostí

Hodnota koeficientu	Počet obyvatel v obci
1,0	do 1 000
1,4	nad 1 000 do 6 000
1,6	nad 6 000 do 10 000
2,0	nad 10 000 do 25 000
2,5	nad 25 000 do 50 000
3,5	nad 50 000 a Františkovy Lázně, Luhačovice, Mariánské Lázně a Poděbrady
4,4	Praha

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Celý výnos daně z nemovitostí směřuje do rozpočtů obcí, v jejichž katastru se nachází. Tyto obce mohou uplatnit svojí zákonnou možnost ovlivnit částečně výši daně z nemovitostí. Obecně závaznou vyhláškou mohou rozhodnout o použití koeficientu až o tři kategorie nižšího nebo o jednu kategorii vyššího, než je koeficient podle velikosti dané obce. Od roku 2008 může obec formou obecně závazné vyhlášky osvobodit od daně z pozemků některé zemědělské pozemky (orná půda, chmelnice, vinice, ovocné sady, trvalé travní porosty).

Daň dědickou, darovací a z převodu nemovitostí, tak zvané trojdaní, upravuje jediný zákon²⁹ společně. Předmětem daně dědické je nabytí majetku děděním, předmětem daně darovací je bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu, a to jinak než smrtí zůstavitele. Předmětem daně z převodu nemovitostí je úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem a bezúplatné zřízení věcného břemene nebo jiného plnění obdobného věcnému břemeni při nabytí nemovitosti darováním. Zákon stanoví pro účely stanovení daně rozdělení osob do skupin. Do I. skupiny patří příbuzní v řadě přímé a manželé, do II. skupiny patří příbuzní v řadě pobočné a osoby žijící déle než rok ve společné domácnosti, do III. skupiny patří ostatní fyzické osoby a právnické osoby. Rozdíly mezi skupinami jsou jednak v rozdílné výši sazeb, jednak v možnostech osvobození. Daň dědická je o polovinu nižší než daň darovací. Daň z převodu nemovitostí má jednotnou sazbu 3 %. Výnos těchto daní plyne do státního rozpočtu, neboť tyto daně nejsou pravidelné, mají nahodilý charakter, a proto výnos z nich nemusí být stabilní, nehodí se tedy jako příjem například municipálního rozpočtu, který by měl problémy se svým plánováním.

²⁹ Zákon č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

3.2.3. Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty³⁰ je jedna z nejnáročnějších daní našeho daňového systému. Předmětem daně je dodání zboží a převod nebo přechod nemovitosti za úplatu, poskytnutí služby za úplatu, pořízení zboží z jiného členského státu EU za úplatu a dovoz zboží vždy s místem plnění v tuzemsku. Osoba povinná k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. Ekonomickou činností se rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně zemědělské výroby, vědecké, umělecké činnosti a podobně. Považuje se za ní též využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů, pokud je využíván soustavně. Od uplatňování daně je osvobozena osoba, pokud její obrat za předchozích 12 měsíců nepřesáhne 1 mil. korun. Zákon umožňuje využít osvobození části předmětu daně, a to s nárokem nebo bez nároku na odpočet daně. Zákon je harmonizovaný se zákony EU, proto jsou stanovena pravidla, aby byl umožněn volný pohyb zboží a služeb na území EU. Důležité je proto stanovit místo zdanitelného plnění. Tato problematika je velice složitá a přesahuje možnosti této práce. Daň z přidané hodnoty v roce 2011 v základní sazbě činí 20 %, ve snížené 10 %, pro rok 2012 se snížená sazba zvyšuje na 14 %, základní sazba zůstává ve výši 20 %. Daň z přidané hodnoty je charakteristická stabilním výnosem, přitom odolná vůči daňovým únikům, bohužel je administrativně velmi náročná. Z hlediska rozpočtového určení daní je výnos rozdělen mezi obce (21,4 %), kraje (8,92 %) a státní rozpočet.

3.2.4. Spotřební daně, ekologické daně

Zákon³¹ vymezuje tyto spotřební daně: daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů a daň z tabákových výrobků. Plátcem je právnická nebo fyzická osoba, která je provozovatelem daňového skladu, oprávněným příjemcem nebo odesílatelem či výrobcem. Spotřební daně vstupují do základu pro výpočet DPH, což zvyšuje daňovou výtěžnost z těchto komodit. Spotřební daně jsou daně se stabilním a vysokým výnosem. Do Státního fondu dopravní infrastruktury plyne 9,1 % celostátního výnosu spotřební daně z minerálních olejů, zbytek do státního rozpočtu.

Ekologické daně byly zavedeny až k 1. 1. 2008 na základě zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů³². Jedná se o daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny. Plátcem daně je dodavatel.

³⁰ Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

³¹ Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřební dani, ve znění pozdějších předpisů

³² Zákon č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

4. Rozpočtové určení daní

V souvislosti s novou daňovou soustavou České republiky přijatou v roce 1993 začala nová etapa ve financování veřejných rozpočtů. Výnosy některých daní se začaly dělit mezi státní rozpočet, rozpočty obcí a okresních úřadů, později, v roce 2002 i krajů. Podrobný vývoj této problematiky zachycuje například Provazníková³³ nebo Peková³⁴.

V ČR platí od r. 2000 tři základní zákony, kterými je nutné se řídit při rozpočtování veřejných prostředků. Jsou to:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a jeho novely,
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní a jeho novely,
- zákon č. 250/200 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a jeho novely.³⁵

Tato práce se bude dále věnovat úloze daňových příjmů pouze v rozpočtech obcí. Problematiku vývoje financování obcí z hlediska rozpočtového určení daní lze rozdělit na základní etapy:

- od roku 1993 do roku 1995,
- od roku 1996 do roku 2000,
- od roku 2001 do další novely zákona o rozpočtovém určení daní navrhované s platností od roku 2013.

4.1. Daňové příjmy obcí v letech 1993 – 1995

V roce 1993 se příjmem územních rozpočtů stala daň z příjmů fyzických osob. Do obecních rozpočtů směřoval celý výnos z daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, o tom, do které obce výnos putoval, rozhodovalo trvalé bydliště OSVČ. Dále sem směřoval podíl na výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Tento podíl činil v roce 1993 40 %, v roce 1994 50 % a v roce 1995 55 % na okresních výnosech a rozdělován byl obcím podle počtu obyvatel v obci k počtu obyvatel okresu. Tato konstrukce bohužel způsobovala rozdíly v daňových příjmech mezi stejně velkými obcemi v různě „bohatých“ okresech. Obce tak nemohly ovlivnit přímo svůj daňový výnos. Příjmem obecních

³³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. 2. vydání. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2009. s. 121 - 146

³⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. s. 266 - 275

³⁵ PILNÝ, Jaroslav; SOBOTKA, Martin. *Semináře z veřejných financí : pro kombinovanou formu studia*. 1. vydání. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 121 s. ISBN 80-7194-897-7.

rozpočtů se dále stává daň z nemovitosti formou svěřené daně. Celý výnos z této daně směřuje do rozpočtu té obce, na jejímž území se nemovitost nachází. V roce 1994 se příjmem obcí stala daň z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem sama obec, a to v celé výši. Dále do obecních rozpočtů směřovalo 100 % místních poplatků. Tento systém ovšem nezajišťoval stabilitu obecních rozpočtů především v případě malých obcí. Struktura daňových příjmů obcí v letech 1993 – 1995 je znázorněna v příloze B.

4.2. Daňové příjmy obcí v letech 1996 – 2000

V roce 1996 vstoupila v platnost novela rozpočtových pravidel. Do obecních rozpočtů stále směřoval celý výnos z daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti a daně z nemovitostí. Podíl na výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti se ovšem snížil na 30 %, z toho 20 % se rozdělilo mezi obce opět podle podílu počtu obyvatel v obci k počtu obyvatel okresu, 10 % putovalo do obcí, kde sídlila plátcova pokladna. Tím se zvýhodnily obce, na jejichž území byly podniky s plátcovou pokladnou. Nově do obecních rozpočtů směřoval výnos z daně příjmů právnických osob, a to 20 % podílem na celostátním výnosu. Tyto změny měly za cíl více propojit daňové příjmy obcí s podnikatelskými aktivitami probíhajícími na jejich území. Malé obce byly stále ještě znevýhodněny, na jejich území se většinou nenachází plátcova pokladna, současně rostla nezaměstnanost, což ovlivnilo příjmy obcí v regionech s nejvyšší nezaměstnaností. Konkurence mezi obcemi způsobovala snahy o „přetahování“ OSVČ s cílem změny trvalého bydliště. Struktura rozpočtového určení daní v letech 1996 – 2000 je znázorněna v příloze C.

4.3. Daňové příjmy obcí od roku 2001 do současnosti

1. ledna 2001 vstoupil v platnost nový zákon o rozpočtovém určení daní³⁶, který přinesl zcela zásadní změny v konstrukci rozpočtového určení daní. § 7 obsahoval tyto daňové příjmy obcí:

- a) výnos daně z nemovitostí, příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na 20,59 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,

³⁶ Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní)

- c) podíl na 20,59 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- d) podíl na 20,59 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písm. c),
- e) podíl na 20,59 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c), d) a g)
- f) podíl na 20,59 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob,
- g) 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště,
- h) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy je poplatníkem příslušná obec.

Tyto podíly je nutné přepočíst podle počtu obyvatel dané obce na celkovém počtu obyvatel ČR a výsledný podíl ještě upravit přepočítacím koeficientem velikostní kategorie obce, který je přílohou zákona. Koeficienty byly určeny pro 14 velikostních kategorií.

Viditelnou změnou je, že původně stoprocentní podíl daně z příjmů OSVČ se snížil na 30 %. Byl tak odstraněn hlavní nešvar – obce přestaly přetahovat podnikatele z jedné do druhé. Zákon tak přispěl k vyšší stabilitě rozpočtů obcí, neboť už nebyly závislé jen na svěřených daních, které mají kolísavý charakter. Naopak se zvýšil podíl daní sdílených, především DPH, které mají stabilnější charakter, a navíc případné výkyvy se rovnoměrně rozdělí mezi všechny rozpočty. Bohužel konstrukce přepočítacích koeficientů nebyla příliš dokonalá. Docházelo k takzvaným skokovým přechodům mezi velikostními kategoriemi obcí, kdy obec, která se dostala vyšší kategorie počtem obyvatel, najednou získala i vyšší podíl na daňovém výnosu. Tento systém nejvíce postihl obce s nízkým počtem obyvatel. Objevil se také nový nešvar, kdy se obce snažily spekulativně zvýšit počet trvale bydlících obyvatel pomocí různých praktik.

Další novelou se v roce 2002 příjmem obcí stal navíc

- podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem.

Tento podíl se dělí podle počtu zaměstnanců v obci k počtu zaměstnanců v ČR. Počet zaměstnanců vyhláshuje Ministerstvo financí, vychází z údajů finančních úřadů, kam je každý

zaměstnavatel povinen uvádět v příloze k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti počet zaměstnanců.

Odstranění stále kritizovaných nedostatků v rozpočtovém určení daní, především skokové přechody a nízké příjmy malých obcí mělo být dosaženo další novelou zákona, platnou od roku 2008. Došlo ke zvýšení podílu obcí na sdílených daních, a to z 20,59 % na 21,4 %. Kvůli odstranění skokových přechodů byl snížen počet velikostních kategorií ze 14 na 4 a byly zavedeny koeficienty postupných přechodů mezi velikostními kategoriemi. Dále byla zavedena nová kritéria, která doplnila doposud platné kritérium pro přerozdělení podílu obcí na sdílených daních:

- původní kritérium: počet obyvatel upravený koeficienty velikostních kategorií obcí,
- nové kritérium: celková výměra obce – váha 3 % (= koeficient 0,03),
- nové kritérium: prostý počet obyvatel obce – váha 3 % (= koeficient 0,03),
- modifikace stávajícího kritéria: počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí – váha 94 % (= koeficient 0,94).

Kritérium celková výměra obce zvýhodňuje obce s nižší hustotou obyvatelstva a kompenzuje zvýšené výdaje na opravy a údržbu místních komunikací a dopravní obslužnost. Vzhledem k vysoké variabilitě hustoty obyvatelstva rozliší i obce v rámci jedné velikostní kategorie.

Algoritmus přerozdělení sdílených daní dle počtu obyvatel upraveného velikostními koeficienty obcí s váhou 94 % je nově modifikován. Nedochozí tak ke skokovým přechodům mezi velikostními kategoriemi. Stanoveným koeficientem se totiž násobí jen ta část obyvatel obce, která spadá do příslušného intervalu počtu obyvatel, jak uvádí následující tabulka 4:

Tabulka 4 Velikostní kategorie obcí - současná úprava

Obce s počtem obyvatel od – do obyvatel	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 – 300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
301 – 5 000	1,0640	300 + 1,0640 x počet obyvatel z počtu obyvatel přesahujících 300
5 001 – 30 000	1,3872	5 300,8 + 1,3872 x počet obyvatel z počtu obyvatel přesahujících 5 000
30 001 – a více	1,7629	39 980,8 + 1,7629 x počet obyvatel z počtu obyvatel přesahujících 30 000

Zdroj: Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní),

příloha č. 2

Konkrétní podíl (procento), kterým se každá obec podílí na procentní části celostátního hrubého výnosu sdílených daní se stanoví každoročně vyhláškou³⁷. Jeho výpočet je poměrně složitý, určí se jako celkový součet příslušných podílů násobený příslušnými vahami:

- celková výměra obce – váha 3 %,
- prostý počet obyvatel obce – váha 3 %,
- počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí – váha 94 %.

Tento nový způsob výpočtu přinesl zvýhodnění nejmenších obcí, negativně dopadl na některé obce v kategorii 10 – 30 tisíc obyvatel. Struktura rozpočtového určení platného v roce 2011 je znázorněna v příloze D.

Struktura příjmů územních rozpočtů je závislá na sdílených daních. Množství peněz takto získaných nemají obce žádným způsobem ovlivnit. Příjmy ze svěřených daní nejsou tak velké, aby byly pro rozpočet obce rozhodující. A ani jejich výši nemohou obce ovlivňovat zásadním způsobem. Mají pouze možnost částečně ovlivnit výši daně z nemovitostí formou obecně závazné vyhlášky, ve které mohou rozhodnout o použití koeficientu až o tři kategorie nižšího nebo o jednu kategorii vyššího, než je koeficient podle velikosti dané obce. Obec může ještě osvobodit od daně z pozemků některé zemědělské pozemky.

Vývoj rozpočtového určení daní v jednotlivých obdobích je podrobně zpracován v příloze A. Z této přílohy je zřejmé, že zastoupení různých daní na financování obecních rozpočtů je stále členitější, což částečně stabilizuje příjmy obecních rozpočtů. Pokud ekonomický vývoj nebo legislativní změny způsobí propad ve výběru některé z daní, v celkovém množství je to méně znát.

4.4. Novela zákona o rozpočtovém určení daní navrhovaná s platností od roku 2013

Ačkoliv již bylo rozpočtové určení daní tolikrát novelizováno, stále nevyhovuje všem. V současné době se uvažuje o další novele, a to od roku 2013. Změny by se měly týkat rozdělování sdílených daní mezi obce. Ministerstvo financí České republiky navrhuje³⁸ zavést nové kritérium „počet žáků“ a změnit váhu některých kritérií. Se zavedením kritéria „počet

³⁷ např. vyhláška č. 259/2011 Sb. ze dne 24. srpna 2011 o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů

³⁸ *Ministerstvo financí České republiky* dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_ministerstva_63335.html?year=2011.

žáků“ ovšem zanikne stávající příspěvek na žáka, který je obcím hrazen z kapitoly Všeobecná pokladní správa formou dotací. Kritéria by měla vypadat následovně:

- nové kritérium: počet žáků – váha 7 %,
- stejné kritérium: celková výměra obce – váha 3 %,
- modifikace kritéria: prostý počet obyvatel obce – váha 10 % (původně 3 %, zvýšení by mělo přispět ke snížení rozdílů v příjmech na obyvatele),
- modifikace kritéria: počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí – váha 80 % (původně 94 %, vyplývá ze změn ostatních vah).

Současně by měly nastat změny ve velikostních kategoriích uvedené v tabulce 5.

Tabulka 5 Velikostní kategorie obcí - návrh

Původní intervaly	Navrhované intervaly
0 – 300	0 - 50
301 – 5 000	51 – 2 000
5 001 – 30 000	2 001 – 30 000
30 001 – a více	30 001 – 110 000
	110 001 a více

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, vlastní zpracování

Tím by mělo dojít k posílení obcí s nejnižšími příjmy na obyvatele. Naopak ztráty by měla zaznamenat velká města. Také by se měl zvýšit podíl obcí na sdílených daních, a to z 21,04 % na 22,96 %.

5. Daňové příjmy v rozpočtu města Jilemnice

Tato práce se bude dále zabývat daňovými příjmy v konkrétních běžných rozpočtech města a bude sledovat jejich vývoj v období od roku 1993 až do roku 2010.

5.1. Charakteristika města Jilemnice

Jilemnice je malebné, malé, téměř šestitisícové město v okrese Semily v Libereckém kraji. Tvoří přirozené centrum oblasti západní části Krkonoš a Podkrkonoší. Vzniklo již na počátku 14. století pravděpodobně na zeleném drnu jako hospodářské centrum rozsáhlého štěpanického panství, které drželi páni z Valdštejna. Vzhledem ke své odlehle poloze se rozvíjelo pomaleji než například města v úrodném vnitrozemí. Hospodářský rozmach zaznamenalo především od počátku 18. století, kdy se jeho majitelem stal slavný rod Harrachů, který praktikoval pružnou hospodářskou politiku. Zdejší sklářství a plátenictví dosáhlo světové úrovně. Se zlepšující se dopravou také vzkvétal cestovní ruch a Jilemnice se tak stala východiskem do západních Krkonoš. Jilemnice se také stala nejvýznamnějším českým lyžařským centrem zvaným „kolébka českého lyžování“. Rozvoj města byl ukončen až okupací, po roce 1945 došlo k částečné restrukturalizaci průmyslu, k textilnímu přibyl i strojírenský a potravinářský.

Město Jilemnice spravuje záležitosti v samostatné i přenesené působnosti³⁹. Do samostatné působnosti města patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu města a jeho občanů, do přenesené působnosti patří výkon státní správy ve věcech, které stanoví zákon. Město je také sídlem pověřeného obecního úřadu, což je orgán města, který vykonává přenesenou působnost pro další obce ve správním obvodu. Do správního obvodu města patří tyto obce: Benecko, Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Horní Branná, Jestřabí, Kruh, Levínská Olešnice, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Peřimov, Poniklá, Roztoky u Jilemnice, Studenec, Svojek, Víchova nad Jizerou, Vítkovice.

Katastrální výměra Jilemnice je 1 387 ha. Obec má tři části, Jilemnici, Hrabačov a Javorek. Počet obyvatel k 1. 1. 2011 činil 5 685.

Ve městě jsou tři mateřské školy, dvě základní školy, základní umělecká škola, Gymnázium a střední odborná škola. Občané mohou využívat Městskou knihovnu, Společenský dům Jilm, kino, navštěvovat výstavy Krkonošské muzea v Jilemnici. Sportovcům slouží stadion, sportovní hala nebo krytý bazén.

³⁹ stanoví zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Město Jilemnice je zřizovatelem Masarykovy městské nemocnice. V Jilemnici jsou čtyři samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé, dvě samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost, dvě samostatné gynekologické ordinace, pět samostatných ordinací praktického lékaře – stomatologa a dále několik ordinací lékařů - specialistů. Ve městě je samozřejmě dům s pečovatelskou službou.

Počet obyvatel v Jilemnici se snižuje, vývoj naznačuje následující tabulka 6. Průměrný věk obyvatel je 40,3 let. Například v roce 2010 měla Jilemnice 5682 obyvatel, z toho 849 dětí ve věku 0 - 14 let, 3961 obyvatel ve věku 15 – 64 let a 872 obyvatel ve věku 65 a více let.

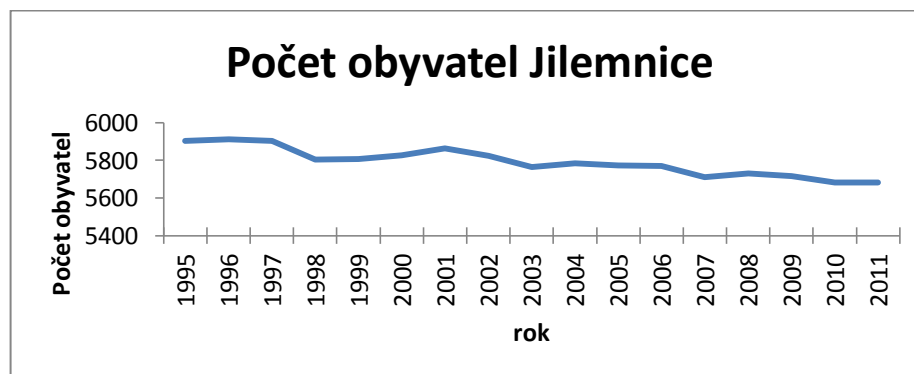
Tabulka 6 Vývoj počtu obyvatel v Jilemnici

rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
počet obyvatel	5903	5911	5903	5805	5808	5827	5 865	5 823	5 764
rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
počet obyvatel	5783	5774	5770	5710	5731	5715	5682	5681	

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Pro lepší názornost, jak se počet obyvatel v Jilemnici snižuje, je uveden následující graf 1.

Graf 1 Počet obyvatel v Jilemnici

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

V Jilemnici je evidováno celkem 1393 podnikatelských subjektů, z toho je například 1121 živnostníků, 81 obchodních společností, 2 akciové společnosti, 59 má svobodné povolání, 3 jsou zemědělské podnikatelé.

Mezi největší zaměstnavatele v Jilemnici patří firmy z oblasti průmyslu. Nejvýznamnějším z nich je společnost Devro, s.r.o., která vyrábí a prodává umělá kolagenní a plastová střeva na masné, drůbeží a mlékárenské výrobky. V Jilemnici pro ni pracuje 840 zaměstnanců. Společnost Mehler Engineered Products s.r.o. je výrobcem geotextilií, transportních pásů a technických tkanin a má 140 zaměstnanců. Společnost Mehler Engineered Products Specialities s.r.o. zaměstnává přibližně 50 pracovníků. Společnost Jinova s.r.o. se specializuje

na výrobu plynových ohřivačů vzduchu a vzduchotechnických jednotek, zaměstnává přibližně 70 pracovníků. Společnost BRANO, a.s. se orientuje na výrobky pro automobilový průmysl a je dalším významným zaměstnavatelem, neboť pro ni pracuje 250 zaměstnanců. Významným zaměstnavatelem je také Masarykova městská nemocnice, která zaměstnává cca 300 lidí. Jilemnice měla k 1. 12. 2010 celkem 3 237 zaměstnanců⁴⁰.

Nezaměstnanost v Jilemnici se příliš neliší od celostátního průměru, tak jak je uvedeno v následující tabulce 7. Pouze v roce 2010 byla o dost vyšší.

Tabulka 7 Nezaměstnanost v Jilemnici v letech 2005 - 2011

rok – údaje za leden	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
počet nezaměstnaných	253	247	204	153	225	322	273
míra nezaměstnanosti	8,3 %	8,1 %	6,7 %	5 %	7,4 %	10,5 %	8,9 %
průměrná míra nezaměstnanosti v ČR	9 %	8,1 %	6,6 %	5,4 %	8 %	9 %	8,2 %

Zdroj: Integrovaný portál MPSV, vlastní zpracování

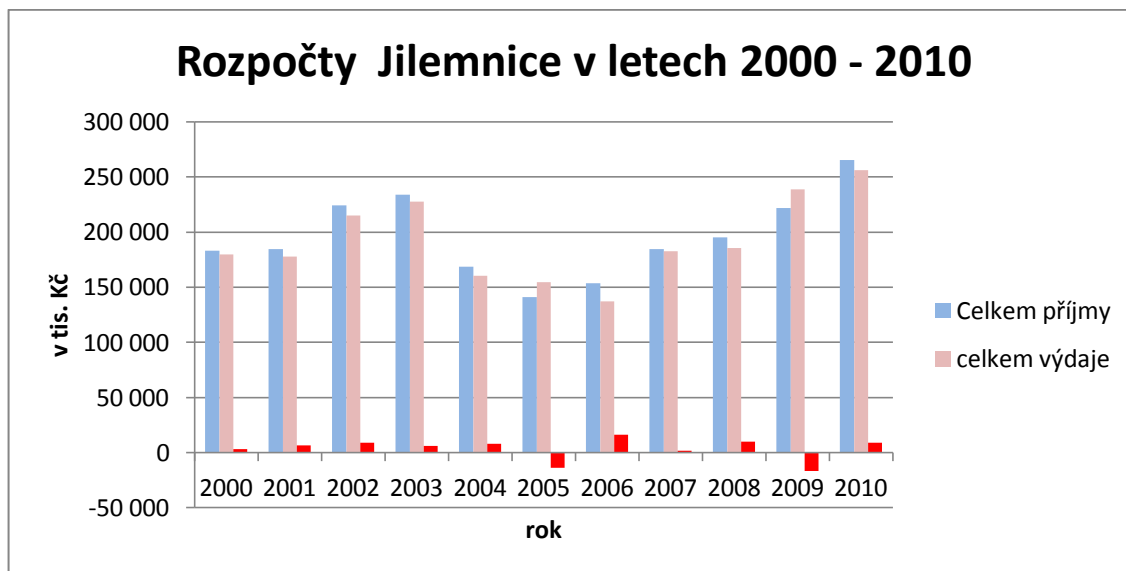
Dopravní dostupnost města je poměrně dobrá, spojení s blízkým okolím i většími městy je zajištěno prostřednictvím autobusové a vlakové dopravy. Jilemnice je regionálním střediskem, kam dojíždí za prací obyvatelé z okolních obcí.

5.2. Rozpočty obce

Aby obec byla úspěšná ve svém hospodaření, musí dobře zvážit své finanční možnosti. Při sestavování obecního rozpočtu jsou důležité finanční zdroje, se kterými může obec počítat v příštím roce. Těm by měla přizpůsobit výdaje. Cílem hospodaření obce by měl být vyrovnaný rozpočet, případně přebytkový rozpočet. Na grafu 2 jsou znázorněny příjmy a výdaje celkových rozpočtů města Jilemnice za roky 2000 – 2010. Až na roky 2005 a 2009 byl rozpočet přebytkový.

⁴⁰ vyhláška č. 259/2011 Sb. ze dne 24. srpna 2011 o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů

Graf 2 Rozpočty města Jilemnice

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Následující tabulka 8 ukazuje, nakolik jsou v rámci rozpočtu důležité daňové příjmy. Jejich podíl na celkových příjmech rozpočtu se v posledním desetiletí pohybuje v rozmezí 16 % až 32 %. Takto vysoké rozdíly lze vysvětlit například různě velkým objemem dotací v jednotlivých letech, což pak výsledky značně zkresluje. Z těchto důvodů jsou v této práci daňové příjmy přepočítávány na jednoho obyvatele, což se ukázalo jako nejnázornější a nejméně zkreslující řešení.

Tabulka 8 Podíl daňových příjmů na celkových příjmech rozpočtu Jilemnice

rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
podíl daňových příjmů na celkových příjmech v %	23	17	16	16	24	32	29	29	26	19	17

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.3. Vývoj daňových příjmů města Jilemnice podle období RUD

Výši daňových příjmů určuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Zákon byl několikrát novelizován. Dále bude následovat přehled příjmů Jilemnice rozčleněných dle jednotlivých etap rozpočtového určení daní.

5.3.1. Daňové příjmy Jilemnice v letech 1993 - 1995

Daňové příjmy města Jilemnice v roce 1993 tvořila daň z nemovitostí a daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. V roce 1994 se k nim přidala daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a v roce 1995 daň z příjmů právnických osob za obce. Daň z nemovitostí má formu svěřené daně, celá patří do místního rozpočtu. Daň z příjmů

fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti měla také formu svěřené daně, do rozpočtu města směřovalo 100 % jejího výnosu, jednalo se ovšem o daň OSVČ, kteří měli v Jilemnici trvalé bydliště. Výnos této daně, jak ukazuje následující tabulka 9, měl sestupný trend. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti byla daní sdílenou, do rozpočtu putoval její podíl. Ten tvořil v roce 1993 40 %, v roce 1994 50 % a v roce 1995 55 % na okresních výnosech a rozdělován byl obcím podle počtu obyvatel v obci k počtu obyvatel okresu. Výnos této daně pro Jilemnici se zvyšoval. Daň z příjmů právnických osob za obce má také formu svěřené daně, celá je příjmem místního rozpočtu. Celkově se v tomto období daňové příjmy Jilemnice zvyšovaly.

Tabulka 9 Příjmy města Jilemnice z RUD v letech 1993 - 1995 v tis. Kč

rok	1993	1994	1995
DPFO – závislá podíl		7837	10354
DPFO OSVČ	8201	7751	7450
DPPO za obce			1424
daň z nemovitostí	1316	1336	1324
doplatky zrušených daní		174	174
celkem	9517	17099	20726
na 1 obyvatele v Kč	1613	2898	3511

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.3.2. Daňové příjmy Jilemnice v letech 1996 - 2000

Novela rozpočtových pravidel přinesla v roce 1996 změny. Formu svěřené daně měla stále daň z nemovitostí a daň z příjmů právnických osob za obce. Obě tyto daně měly stoupající výnos. Výnos daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti jako svěřené daně byl však kolísavý. Změna nastala u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Podíl na výnosu této daně se snížil až na 30 %, z toho 20 % se dělilo mezi obce podle počtu obyvatel, 10 % podle sídla plátcovy pokladny. Příjmy z této daně už pro Jilemnici nikdy nedosáhly výše jako v roce 1995. Novou sdílenou daní se stala daň z příjmů právnických osob s podílem 20 %, což byl výrazný přínos pro místní rozpočet. V tomto období daňové příjmy Jilemnice celkově rostly, jak dokládá tabulka 10.

Tabulka 10 Příjmy města Jilemnice z RUD v letech 1996 - 2000 v tis. Kč

rok	1996	1997	1998	1999	2000
DPFO - závislá 20 % podíl	4386	5286	5041	4918	5400
DPFO - závislá 10 % podíl	2755	2798	3290	3472	3723
DPFO OSVČ	8528	10900	10866	14583	12543
výnos ze zrušených daní/ sdílené daně		56	10	36	24
DPPO	6780	5653	6889	7800	7471
DPPO za obce	1500	1036	2632	3917	6435
daň z nemovitostí	1272	1615	1678	1802	1938
vrácená daň z převodu nemovitostí					3893
doplatky zrušených daní	51				
celkem	25272	27344	30406	36527	41428
na 1 obyvatele v Kč	4275	4632	5238	6289	7110

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.3.3. Daňové příjmy Jilemnice v letech 2001 - 2010

Rok 2001 přinesl výrazné změny. Změnil se způsob rozpočtového určení daní (blíže kapitola 4.3). V prvních letech ovšem více prostředků do rozpočtu nepřinesl. Nezměnilo se pouze to, že formu svěřené daně měla stále daň z nemovitostí a daň z příjmů právnických osob za obce. Ani trend těchto daní se výrazně nezměnil. Nově se za svěřenou daň dá považovat příjem 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště. Ze zbylých 70 % sdílí rozpočet 20,59 %. Obecní rozpočet dále obsahuje podíly ve výši 20,59 % na dani z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, na dani z příjmů právnických osob a nově také na dani z přidané hodnoty. V roce 2002 se navíc stává příjmem obecního rozpočtu i podíl 1,5 % ze záloh na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. V roce 2008 došlo ke zvýšení podílu obce na sdílených daních z 20,59 % na 21,04 %. Nejvíce přínosnou daní pro obecní rozpočet se tak stává DPH. Bohužel v této etapě nastává propad v celkových příjmech města, příjmů z roku 2000 dosáhlo až znovu v roce 2004. To je v rozporu s nárůstem kompetencí, které na město přešly v souvislosti se zánikem okresních úřadů k 31. 12. 2002. Vývoj příjmů v tomto období přibližuje tabulka 11.

Tabulka 11 Příjmy města Jilemnice z RUD v letech 2001 - 2010 v tis. Kč

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
DPFO - závislá	5622	6213	6793	7528	7945	7950	8906	8237	7806	7831
DPFO OSVČ sdílená	2353	946	970	1090	1111	773	700	744	281	327
DPFO - srážková	493	484	456	546	460	524	602	739	713	717
DPPO	6037	7141	7868	8576	9494	9696	10931	12842	8904	8731
DPH	10489	11100	11856	12641	14935	15652	16558	18362	17902	18833
DPFO-závislá 1,5 %		1059	979	1128	1179	1182	1433	1289	1206	1155
DPFO OSVČ 30 %	2956	3735	4159	4698	5074	3756	2975	4707	1152	1670
DPPO za obce	2197	3279	2627	2859	2327	3124	9891	2486	2486	2312
daň z nemovitostí	1880	2084	2109	2277	2201	2300	2307	2299	2288	3710
celkem	32027	36041	37817	41343	44725	44956	54303	51704	42738	45286
na 1 obyvatele v Kč	5461	6190	6561	7149	7746	7791	9510	9022	7478	7970

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.4. Příjmy města Jilemnice podle jednotlivých daní

Na příjmy obecních rozpočtů nemá vliv jen samotný způsob daňového určení, ale samozřejmě i legislativní změny týkající se jednotlivých daní a především jejich inkaso. Následuje proto přehled příjmů Jilemnice rozčleněných jednotlivě po daních.

5.4.1. Daň z přidané hodnoty

Z hlediska inkasa daní je DPH považována za jednu z nejstabilnějších daní. Má relativně stabilní výnos a přitom je celkem odolná proti daňovým únikům. Její výběr provádí celní úřady při dovozu zboží do republiky a finanční úřady ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku. Finanční úřady dále spravují veškeré odpočty daně, to znamená vratky, které uplatňují především exportéři a importéři. Výnos z DPH je dán objemem a strukturou spotřeby z hlediska DPH, nejvíce ho ovlivňuje spotřeba domácností a vlády. Podstatný je vliv daňové sazby. Nejen její výše, ale i legislativní změny, které způsobují přesuny mezi základní a sníženou sazbou, ovlivňují objem inkasované daně.

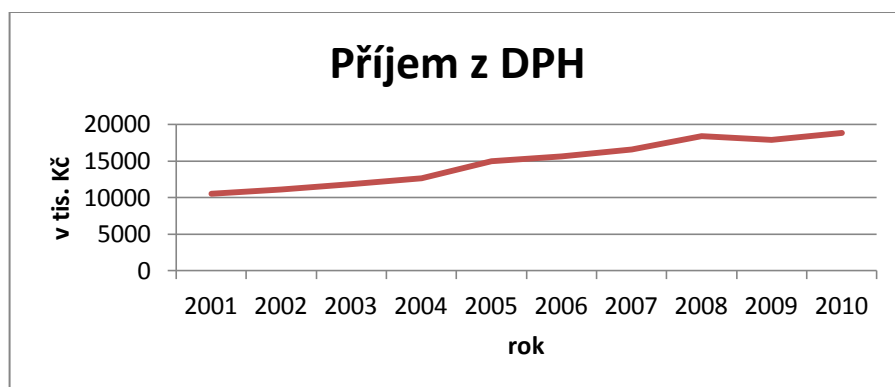
Výnos z této daně meziročně roste až na výjimečný rok 2009, jak uvádí tabulka 12. Například nárůst inkasa v roce 2003 byl mimo jiné způsoben vysokým objemem stavebních prací a oprav po povodních z roku 2002. Na vývoj DPH měl zásadní vliv vstup České republiky do Evropské unie v květnu 2004. Zákon o DPH⁴¹ znamenal přeřazení některých služeb a výrobků ze snížené do základní sazby, současně došlo ke snížení základní sazby z 22 % na 19 % ze zdanitelného plnění. Následovalo mnoho dalších legislativních změn ovlivňujících inkaso DPH, například v roce 2005 přeřazení rekreačních a sportovních služeb

⁴¹ Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

do snížené sazby, v roce 2006 přeřazení některých druhů zboží do snížené sazby (čokoláda, káva), v roce 2009 zrušení zákazu odpočtu daně při pořízení osobního automobilu. V roce 2008 bylo zvýšené inkaso daně ovlivněno zvýšením snížené sazby z 5 na 9 %. V roce 2009 se na inkasu daně projevuje finanční krize spojená s následující ekonomickou recesí, která způsobila nízkou spotřebu domácností a vlády. V roce 2010 nastoupila další legislativní změna jako součást opatření tzv. Janotova balíčku, a to změna snížené sazby daně z 9 % na 10 % a základní sazby daně z 19 % na 20 %.

Do rozpočtu obce směřuje podíl 20,59 % na této dani, od roku 2008 podíl 21,4 %. Graf 3 názorně ukazuje, že výnos z této daně je opravdu velmi stabilní. Příjem z DPH do rozpočtu města Jilemnice se každoročně zvyšuje, pouze v roce 2009 se projevil vliv finanční krize a výnos z daně se propadl.

Graf 3 Příjem města Jilemnice z DPH

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Příjmy v jednotlivých letech jsou uvedeny v následující tabulce 12 včetně propočtu na jednoho obyvatele.

Tabulka 12 Příjmy města Jilemnice z DPH v tis. Kč

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
příjem z DPH	10489	11100	11856	12641	14935	15652	16558	18362	17902	18833
na 1 obyvatele v Kč	1788	1906	2057	2186	2587	2713	2900	3204	3132	3315

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.4.2. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je pro státní rozpočet jednou z nejdůležitějších daní. Po dani z přidané hodnoty a dani z příjmů právnických osob je tato daň třetí nejvýnosnější daní. Je to daň velice dobře vybíratelná, neboť ji za zaměstnance odvádí zaměstnavatel. Její odvedení zaměstnavatelem na účet finančního úřadu je přísně

sledované, a za případné neodvádění této daně hrozí zaměstnavateli trestní stíhání. Výnos z této daně ovlivňuje míra nezaměstnanosti, výše minimální mzdy i výše mezd, ekonomická situace, daňová sazba, možnosti daňových odpočtů a slev na dani.

Zásadní legislativní změna, která ovlivnila výši inkasované daně, nastala v roce 2005. Bylo zavedeno daňové zvýhodnění na vyživované děti ve formě slevy na dani a daňového bonusu, případně kombinace obojího⁴². Nahradilo nezdánitelnou část základu daně. Tato podpora se tímto stala dostupnější pro více daňových poplatníků, kteří dosud z důvodu nízkého příjmu a tedy i daňové povinnosti nemohli čerpat výhodu nezdánitelné části základu daně. Nyní jim zákon dovolil nejen platit nízkou nebo žádnou daň, ale dokonce i inkasovat daňový bonus. Tyto částky daňových bonusů zaměstnavatelé vyplatí z vlastních zdrojů a následně požádají správce daně o jejich vyplacení. Tím se fakticky snižuje výnos daně. Další legislativní změna zavedená v roce 2006 (za daňové období 2005) ovlivnila současně daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů fyzických osob podávajících příznání. Byl totiž zaveden institut společného zdanění manželů. Principem tohoto institutu byl výpočet daně ze společného základu daně obou manželů. Každý z manželů pak musel podat daňové příznání a tím se stal poplatníkem daně z příjmů FO podávajících příznání. Tím bylo záporně ovlivněno inkaso této daně a naopak daň z příjmů FO ze závislé činnosti takto stagnovala. Zásadní legislativní změna nastala v roce 2007, kdy byla zavedena jednotná sazba daně z příjmů ve výši 15 % (tzv. rovná daň) a vyšší slevy na dani. Od roku 2008 se začala negativně odrážet v inkasu této daně finanční krize. V průmyslu se začal snižovat objem výroby, zaměstnanci byli propouštěni nebo pracovali pouze za 60 % mzdy. Mnoho zaměstnavatelů se dostalo do úpadku. Prudce se zvýšila nezaměstnanost, hodně zaměstnanců odešlo do předčasného důchodu. Nezanedbatelný vliv na inkaso daně má vysoký objem úvěrů ze stavebního spoření a hypotečních úvěrů, neboť zaplacené úroky jsou položkou snižující základ daně.

V rozpočtu města Jilemnice se výrazný propad v inkasu této daně projevil v roce 2001. V tomto roce se měnilo nové rozpočtové určení daní. Do roku 2000 do rozpočtu obce náležel 30 % podíl na okresních výnosech (z toho 20 % přepočtený dle obyvatel, 10 % dle plátcovy pokladny), od roku 2001 pak podíl ve výši 20,59 % dle počtu obyvatel. V roce 2002 navíc přibyl podíl 1,5 % ze záloh na daň, který se přepočítává dle počtu zaměstnanců. Proto je v tabulce 13 uveden pro porovnání i počet zaměstnanců v Jilemnici. V roce 2002 tedy nastal pozitivní růstový trend, který byl přerušen až vlivem ekonomické krize v roce 2008. Názorně je objem daně zobrazen na grafech 4 a 5.

⁴² § 35c, § 35d zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

Tabulka 13 Příjmy města Jilemnice z DPFO ze závislé činnosti v tis. Kč

rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
celkem	7837	10354	7141	8084	8331	8389	9124	5622	
na 1 obyvatele v Kč	1328	1754	1208	1369	1435	1444	1566	959	
rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
celkem	7272	7772	8656	9123	9132	10339	9526	9012	8986
zaměstnanců	3118	3146	3146	3235	2935	2947	3306	3372	3262
na 1 zaměstnance v Kč	2332	2471	2751	2820	3111	3508	2881	2673	2755
na 1 obyvatele v Kč	1249	1348	1497	1580	1583	1811	1662	1577	1581

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.4.3. Daň z příjmů fyzických osob mimo závislé činnosti

Výnos daně z příjmů fyzických osob ovlivňuje především ekonomická situace, výše daňové sazby, možnosti daňových odpočtů a slev na dani. Nezanedbatelným problémem jsou daňové úniky. Daňové úniky mohou být tzv. legální, to znamená v mezích zákona, kdy daňoví poplatníci využívají mezer v zákonech, nebo nelegální, kdy jsou daňové zákony porušovány.

Jako opatření proti daňovým únikům byla zavedena zásadní legislativní změna k 1. 1. 2004, kterou byl zaveden institut minimálního základu daně. Pro zdaňovací období 2004 byl minimální základ daně stanoven na 101 000 Kč, což mělo pozitivní vliv na inkaso daně, neboť vysoký počet poplatníků dosud vykazoval trvalé ztráty. Nepříznivě na inkaso daně z hlediska ekonomického měly samozřejmě povodně v roce 2002, neboť podnikatelé měli zvýšené výdaje na opravy a především jim nastaly výpadky v produkci. Výrazný pokles inkasa daně nastal samozřejmě v souvislosti se zavedením institutu společného zdanění manželů. Manželé s velmi odlišnou výší příjmů si mohli rozdělit společný základ daně a tím se oba dostali do nižších příjmových pásem s nižší zdaňovací sazbou. Tím se jim výrazně snížila daňová povinnost. Podmínkou bylo aspoň jedno vyživované dítě v domácnosti. Výrazně nižšího zdanění tak dosáhli především manželé, kdy jeden z nich neměl zdanitelné příjmy, například z důvodu péče o domácnost. Společné zdanění manželů mohli využít i daňoví nerezidenti. Na inkaso daně také negativně působí systém výdajových paušálů⁴³. Nezanedbatelný je také vliv odpočtů v důsledku penzijního připojištění, životního pojištění, úroků z úvěru ze stavebního spoření a hypotečních úvěrů. Stejně jako u daně z příjmů fyzických osob podávajících příznání je i inkaso této daně výrazně poznamenáno zavedením daňového zvýhodnění na vyživované děti ve formě slevy na dani a daňového bonusu, případně kombinací obojího. Výrazný propad inkasa daně nastal v roce 2009. Výnos daně byl

⁴³ § 7 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

nejnižší od roku 1994. Příčinou byla samozřejmě hospodářská krize a legislativní změny. Jako protikrizové opatření byla v roce 2009 zrušena povinnost hradit zálohy na daň z příjmů osobám s maximálně 5 zaměstnanci, čímž nastal veliký propad v inkasu daně. Projevily se změny v zákonech účinné pro zdaňovací období 2008, a to zavedení jednotné zdaňovací sazby ve výši 15 %, výrazné zvýšení slev na dani a daňového zvýhodnění nebo zvýšení limitu vlastního příjmu manžela. Například sleva na poplatníka v roce 2007 činila 7 200 Kč, v roce 2008 se zvýšila na 24 840 Kč, sleva na druhého manžela bez příjmů vzrostla ze 4 200 Kč na 24 840 Kč. Daňové zvýhodnění na dítě vzrostlo z 6 000 Kč na 10 680 Kč.

V rozpočtu města Jilemnice je v příjmech z této daně nápadný výrazný pokles v roce 2001. Tento propad byl způsoben novým rozpočtovým určením daní, kdy do roku 2000 obecnímu rozpočtu náleželo 100 % výnosu daně z příjmů fyzických osob podávajících příznání, od roku 2001 pouze 20,59 % ze 70 % celostátního výnosu této daně a 30 % ze záloh daně. Navíc přibylo 20,59 % ze 70 % celostátního výnosu srážkové daně. Velmi výrazný pokles nastal v roce 2009 jako důsledek finanční krize. Celkově je výnos z daně značně rozkolísaný a především nízký, jak ilustruje i tabulka 14. Přispívá k tomu mimo jiné velkorysý systém daňových paušálů a neexistence minimálního základu daně. Statut minimálního základu daně byl zrušen od 1. 1. 2008.

Tabulka 14 Příjmy města Jilemnice z DPFO kromě závislé činnosti v tis. Kč

rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
celkem	8201	7751	7450	8528	10900	10866	14583	12543	5802
na 1 obyvatele v Kč	1389	1314	1262	1443	1847	1872	2511	2153	989
rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
celkem	5165	5584	6334	6645	5052	4277	6190	2146	2713
na 1 obyvatele v Kč	887	969	1095	1151	876	749	1080	376	477

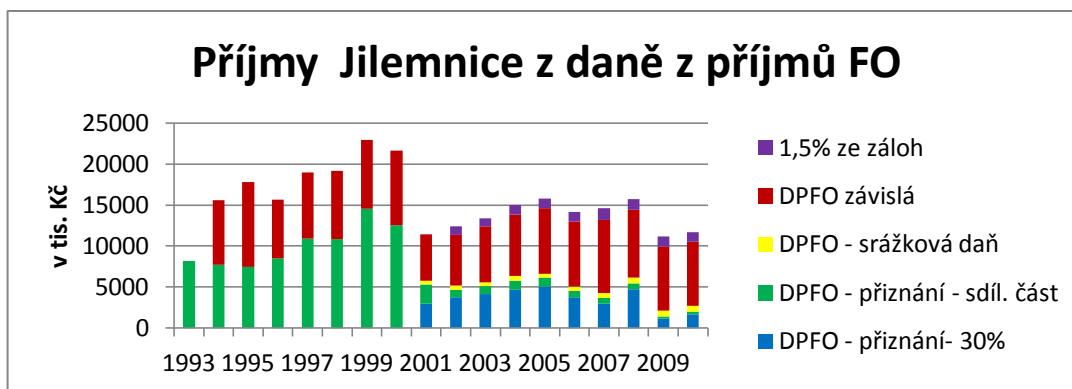
Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Na následujícím grafu 4 jsou znázorněny veškeré příjmy rozpočtu z daní z příjmů fyzických osob. Nápadný je propad v roce 2001, který je způsoben novým rozpočtovým určením daní.

K výraznému poklesu došlo v příjmech z daně FO podávajících příznání. Sdílená část této daně není příliš významná, což názorně ilustruje graf 4. O něco významnější složkou je svěřená část daně z příjmů FO podávajících příznání. Jedná se o 30 % podíl ze záloh na daň. Těchto 30 % tvoří motivační složku, město je tímto způsobem nabádáno k tomu, aby podporovalo své podnikatele a vytvářelo příznivé podmínky pro podnikání ve městě. V kontextu veškerých daňových příjmů města však těchto 30 % tvoří málo významnou část.

Navíc inkaso daně významně poznamenává fakt, že byl zrušen minimální základ daně a podnikatelé mají možnost daňových odpočtů plateb na penzijní připojištění, životní pojištění, úroků z úvěru ze stavebního spoření a hypotečních úvěrů. Neustále také stoupá objem vyplaceného daňového bonusu. Nezanedbatelný je samozřejmě vliv ekonomické krize. Výnos z této daně je tak malý, že město nemá skutečnou motivaci podporovat podnikatelskou činnost.

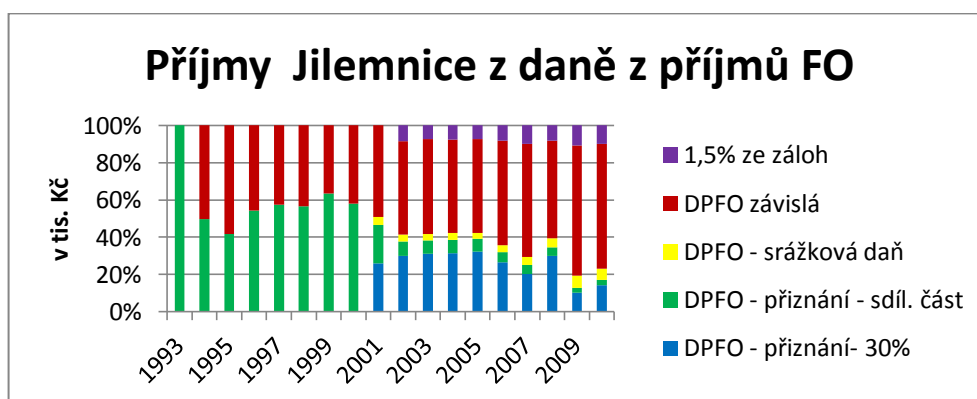
Graf 4 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů fyzických osob

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Je jasně vidět, že nejstabilnější příjmy v rámci daně fyzických osob jsou ze závislé činnosti. Příjmy rozpočtu tak jsou naplňovány především díky zaměstnancům, kteří nemají srovnatelné podmínky zdanění jako podnikatelé. Nemohou si uplatňovat daňové výdaje ke zdanitelným příjmům ani vykázat ztrátu. 1,5 % ze záloh je podíl daně počítaný na základě počtu zaměstnanců v Jilemnici. Tento podíl je ale tak malý, že město nemá dostatečnou motivaci podporovat svoji činností vznik dalších pracovních míst. Jak obrovský podíl na příjmech města mají v rámci daní z příjmů FO zaměstnanci, ukazuje názorně následující graf 5. Především údaje za roky 2009 a 2010 jsou alarmující.

Graf 5 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů fyzických osob - poměry jednotlivých daní

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

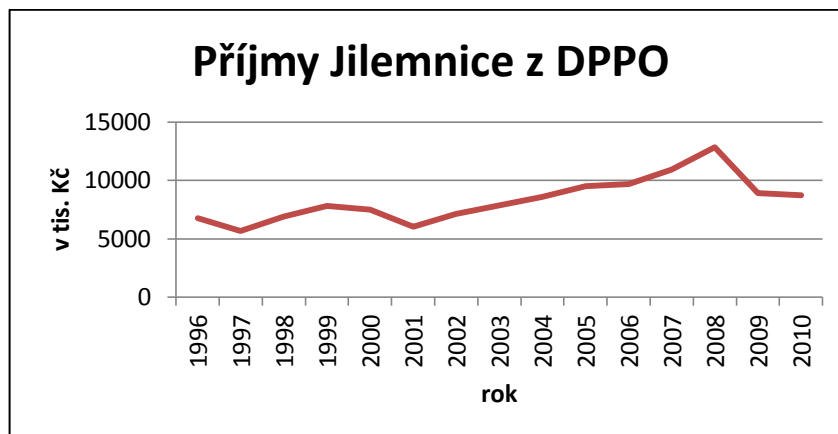
5.4.4. Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je druhou nejvýnosnější daní státního rozpočtu. Výnos závisí na daňové sazbě, možnosti daňových odpočtů a slev a stavu ekonomiky a právního prostředí. Nejvyšší částky daní jsou odváděny poplatníky z odvětví průmyslu, energetiky, bankovníctví, pojišťovnictví.

Daňová sazba daně z příjmů právnických osob se v České republice stále snižuje. Například v roce 1993 to bylo neuvěřitelných 45 %, v roce 1994 42 %, v roce 1998 35 %, v roce 2003 31 %, v roce 2004 28 %. Daň z příjmů právnických osob je tvořena dvěma částmi, daní z příjmů právnických osob vybíranou srážkou a daní z příznání. Na inkaso daně vybírané srážkou mají vliv především legislativní změny. Jedná se například o úpravy, které se týkají osvobození dividend a podobných příjmů. Třeba v roce 2004 nastaly změny v návaznosti na směrnice EHS o společném zdanění mateřských a dceřiných společností. Byly osvobozeny příjmy z dividend a podílů na zisku od srážkové daně v České republice, původně byla srážena daň u zdroje. To samozřejmě způsobilo pokles v inkasu daně. Daň z příznání více odráží vývoj ekonomiky. Snižující vliv na daňové povinnosti mají také legislativní změny. Například v roce 2003 tzv. povodňová novela umožnila právnickým osobám snížit základ daně až o 10 %, pokud byly poskytnuty dary na odstraňování následků povodní. Významná změna nastala v roce 2005, kdy byla zavedena možnost odpočtu od základu daně ve výši 100 % nákladů vynaložených na realizaci projektů na výzkum a vývoj. Také bylo umožněno zrychlení odepisování hmotného majetku. Naopak byl zaveden limit pro vstupní cenu osobních automobilů na nově pořizované automobily ve výši 900 000 Kč. V roce 2009 se projevil propad inkasa daně, který byl způsoben především nastupující hospodářskou krizí v roce 2008. Daňová povinnost roku 2008 již byla daněna sazbou 21 %. V roce 2009 byla zrušena povinnost platit zálohy na daň poplatníkům zaměstnávajícím maximálně 5 zaměstnanců. Tím se inkaso daně opět snížilo. Pro rok 2009 se snížila sazba daně na 20 %, pro rok 2010 na 19 %. Inkaso daně samozřejmě ovlivňuje i výše daňových úniků, například v oblasti odepisování majetku. Snaha poplatníků je vyhnout se několikaletému odepisování majetku, proto se snaží majetek nakupovat po částech. Někteří majitelé se také snaží své firmy stěhovat do daňových rájů nebo alespoň do zemí s nižším daňovým zatížením a vyhnout se tak placení daní. I díky tomu je v České republice daňová sazba stále snižována. V současné ekonomice je podnikání velice mobilní a není problém se relativně rychle přestěhovat. Na druhou stranu někteří majitelé uvádí, že ke stěhování svých firem do zahraničí je nevede jen daňová výhoda, ale především zdejší nestabilita právního prostředí. Při častých změnách legislativy nemohou firmy dlouhodobě plánovat.

Příjmy rozpočtu města z daně z příjmů právnických osob nejprve kolísaly, od roku 2002 do roku 2008 rostly. Do rozpočtu obce patřilo v letech 1996 – 2000 20 % celostátního výnosu této daně, od roku 2001 podíl 20,59 % a od roku 2008 podíl 21,4 % dle počtu obyvatel. Změna v rozpočtovém určení daní se v roce 2001 projevila negativně. Hluboký propad nastal v důsledku hospodářské krize v roce 2009. Celkový vývoj znázorňuje graf 6.

Graf 6 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů právnických osob

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Příjmy v jednotlivých letech jsou uvedeny v následující tabulce 15 včetně propočtu na jednoho obyvatele.

Tabulka 15 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů právnických osob v tis. Kč

rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
DPPO	6780	5653	6889	7800	7471	6037	7141	7868
na 1 obyvatele v Kč	1147	958	1187	1343	1282	1029	1226	1365
rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
DPPO	8576	9494	9696	10931	12842	8904	8731	
na 1 obyvatele v Kč	1483	1644	1680	1914	2241	1558	1537	

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.4.5. Daň z příjmů právnických osob za obce

Daň z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem sama obec, a to v celé výši, je od roku 1994 příjmem obce. Jedná se tedy o svěřenou daň. Podmínkou je, aby obec spočítala daň správně. Pokud například finanční úřad v rámci daňové kontroly obci doměří vyšší daň, tato již není příjmem obce, ale státního rozpočtu. Je otázkou, jestli se této skutečnosti obce formálně nebrání například uměle nadhodnocenou daňovou povinností. V tomto případě by ani výše příjmů této daně v rámci daňových příjmů rozpočtu neměla vypovídací schopnost. Jako možné řešení se nabízí obce od této daně osvobodit. Příjmy města

Jilemnice z této daně uvádí následující tabulka. Příjmy jsou značně rozkolísané a jen přibližně kopírují trend daně z příjmů právnických osob. Vývoj zachycuje graf 7.

Graf 7 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů právnických osob za obce

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Příjmy v jednotlivých letech jsou uvedeny v následující tabulce 16 včetně propočtu na jednoho obyvatele. Rozdíly mezi roky 2000 a 2001 a stejně tak mezi roky 2007 a 2008 napovídají, že vypovídací schopnost těchto údajů je sporná.

Tabulka 16 Příjmy města Jilemnice z daně z příjmů právnických osob za obce v tis. Kč

rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
daň	1424	1500	1036	2632	3917	6435	2197	3279
na 1 obyvatele v Kč	241	254	176	453	674	1104	375	563
rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
daň	2627	2859	2327	3124	9891	2486	2486	2312
na 1 obyvatele v Kč	456	494	403	541	1732	434	435	407

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.4.6. Daň z nemovitostí

Výše daně z nemovitostí je ovlivňována především výší daňové sazby, strukturou pozemků, stanovením místního koeficientu a osvobozením od daně. Každá obec může také ovlivnit výši daně z nemovitostí tím, že obecně závaznou vyhláškou rozhodne o použití koeficientu až o tři kategorie nižšího nebo o jednu kategorii vyššího, než je koeficient podle velikosti dané obce. Pro jednotlivé části obce lze stanovit koeficienty v různé výši. Město Jilemnice této možnosti využilo, a v roce 1997 vyhláškou⁴⁴ stanovilo koeficient ve výši 1,6 místo 1,4. Vzhledem k tomu, že Jilemnice těsně nedosahuje šestitisícového počtu obyvatel, v podstatě se tím zařadila do kategorie měst od 6 000 do 10 000 obyvatel místo kategorie

⁴⁴ Obecně závazná Vyhláška města Jilemnice č. 4/1996 z 14. května 1996 o koeficientu daně z nemovitostí

od 1 000 do 6 000 obyvatel. Dále může obec využít koeficientu s hodnotou 1,5 pro zvýšení sazby daně u staveb pro individuální rekreaci, garáží a staveb užívaných pro podnikatelskou činnost. Obec může také obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovitosti na území celé obce stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5, kterým se vynásobí daň za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a bytů. Místní koeficient Jilemnice nevyužívá.

Výši výnosu z daně z nemovitosti ovlivňuje i skladba nemovitostí a struktura pozemků. Základ daně je odvozován od výměry pozemků a jejich různého oceňování. Výnos z daně je tedy závislý na druhu pozemků (např. lesní pozemky, zemědělská půda), na počtu staveb v lokalitě a na velikosti zastavěných ploch. U jednotlivých druhů pozemků a staveb existují různě diferencované základní sazby daně podle účelu využití. Jilemnice je město s poměrně malou průmyslovou zónou, obklopují ji spíše zemědělské pozemky, což dokládá následující tabulka 17. Tato skutečnost negativně ovlivňuje daňový výnos.

Tabulka 17 Druhy pozemků v Jilemnicích

Celková výměra pozemků	1387 ha
Orná půda	359 ha
zahrady	43 ha
Ovocné sady	4 ha
Trvalé travní porosty	371 ha
Zemědělská půda	777 ha
Lesní půda	380 ha
Vodní plochy	16 ha
Zastavěné plochy	49 ha
Ostatní plochy	166 ha

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Na daňový výnos působí míra osvobození od daně z nemovitostí. Od daně jsou osvobozeny pozemky a stavby ve vlastnictví státu, dále ve vlastnictví té obce, na jejímž katastrálním území se nachází. Osvobozeny jsou stavby ve vlastnictví církví, stavby sloužící školám a školským zařízením, muzeím, knihovnám, zdravotnickým zařízením, zařízením sociální péči, stavby sloužící k zajištění hromadné osobní přepravy, dále například parky a sportoviště. Zákon stanovuje mnoho dalších druhů osvobozených staveb a pozemků. V Jilemnicích je tak od placení daně osvobozeno poměrně hodně staveb, příkladem jsou budovy Městského úřadu, budovy základních a středních škol, mateřských školek, množství historických objektů jako zámek, kostel, bývalý pivovar a knihovna, samozřejmě také nemocnice a čistička odpadních vod. Příkladem pozemků osvobozených od daně je zámecký

park, sportovní stadion, vlakové a autobusové nádraží nebo třeba hřbitov. Město tak přichází o část výtěžku zdanění na svém území.

S účinností od roku 2010 byla novelizována některá ustanovení zákona o dani z nemovitostí. Především byla zdvojnásobena sazba daně. Jen u třech druhů pozemků a staveb sazby zůstaly na stejné úrovni. Jedná se o orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, hospodářské lesy a rybníky a stavby sloužící pro ostatní podnikatelskou činnost, tedy pro zemědělskou výrobu, lesní a vodní hospodářství. Novela se týkala i osvobození novostaveb. Novostavby byly dosud osvobozeny od daně z nemovitostí po dobu 15 let. I když v Jilemnici stále vzrůstá bytová výstavba, na vybrané dani z nemovitosti se to dlouho z důvodu osvobození neprojevovalo. Od roku 2010 nejsou od daně osvobozeny žádné novostavby. V souvislosti s těmito změnami v roce 2010 výnos daně z nemovitosti v Jilemnici skokově narostl. Do té doby měl výnos trend mírného růstu.

Tato daň se vyznačuje minimálními daňovými úniky a dobrou vymahatelností. Daň spravují finanční úřady, její výnos zasílají přímo na účty obecních úřadů. Daň z nemovitosti je pro obecní rozpočet málo výnosná daň, její význam je především v tom, že příjmy z této daně jsou velice stabilní v dlouhodobém horizontu. Příjmy v jednotlivých letech jsou uvedeny v následující tabulce 18 včetně propočtu na jednoho obyvatele.

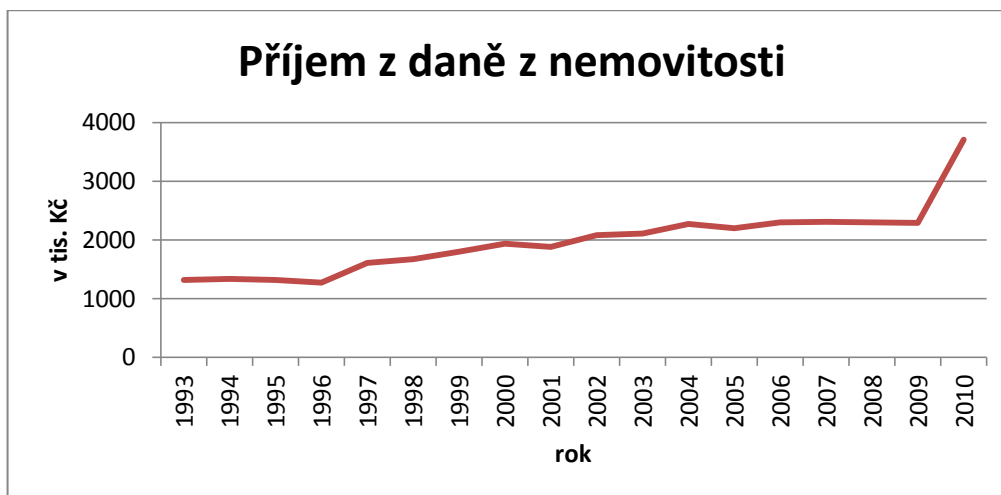
Tabulka 18 Příjmy města Jilemnice z daně z nemovitostí v tis. Kč

rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
příjem z daně	1316	1336	1324	1272	1615	1678	1802	1938	1880
na 1 obyvatele v Kč	223	227	224	215	274	289	310	333	320
rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
příjem z daně	2084	2109	2277	2201	2300	2307	2299	2288	3710
na 1 obyvatele v Kč	358	366	394	381	399	404	401	400	653

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Na následujícím grafu 8 je zřejmé, jak daň pomalu a stabilně roste. Prudký vzrůst v roce 2010 je způsoben poslední novelizací zákona.

Graf 8 Příjmy města Jilemnice z daně z nemovitostí

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.4.7. Místní a správní poplatky

Mezi daňové příjmy města Jilemnice se řadí i správní poplatky, což jsou příjmy z vlastní správní činnosti za správní úkony. Jejich výše je stanovena zákonem o správních poplatcích⁴⁵. Protože jde o určitou úhradu, i když jen částečnou, neboť nedosahuje skutečných nákladů, za jistou protislužbu, nejde v čistém smyslu o daňové příjmy a neměly by se mezi ně zahrnovat. Správní poplatky jsou pro obce malým příjmem, mají ale také další funkci, a to obranu proti zbytečnému zatěžování státní správy. Správní poplatky nelze v případě obce platit kolkem, pak by totiž nebyly příjmem obce, ale státního rozpočtu.

Místní poplatky jsou v podstatě jedinou daní, o jejímž zavedení mohou obce rozhodovat samy. Je pouze na rozhodnutí obce, jaké typy zákonem vymezených poplatků zavede a v jaké výši až do zákonného limitu stanoví platby. Místní poplatky jsou jedinou daní, kterou nespravuje finanční úřad, ale sama obec. Obec se přitom samozřejmě řídí stejným zákonem, a to daňovým řádem⁴⁶.

Město Jilemnice zavedlo vyhláškou⁴⁷ tyto místní poplatky:

- poplatek ze psů (sazba je diferencovaná například podle toho, zda pes je nebo není označen mikročipem, nebo zda jeho držitel bydlí v bytovém domě se čtyřmi a více bytovými jednotkami či ne, je také výrazně nižší pro důchodce a invalidy),
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt (sazba 10,00 Kč denně),

⁴⁵ Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁶ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁷ Obecně závazná vyhláška č. 1/2011 Města Jilemnice

- poplatek za užívání veřejného prostranství (sazba je diferencovaná například podle velikosti plochy reklamního zařízení, podle umístění v památkové zóně nebo mimo ní, a podobně),
- poplatek ze vstupného (sazba činí z vybraného vstupného na sportovní a kulturní akce 10 %, na prodejní a reklamní akce 20 %),
- poplatek z ubytovací kapacity (sazba 5,00 Kč za každé využití lůžko a den),
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí podle jiného právního předpisu (sazba je za každý provozovaný přístroj 5 000,00 Kč na tři měsíce),
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (sazba je 500,00 Kč na osobu a kalendářní rok).

Příjmy z poplatků v jednotlivých letech jsou uvedeny v následující tabulce 19 včetně propočtu na jednoho obyvatele.

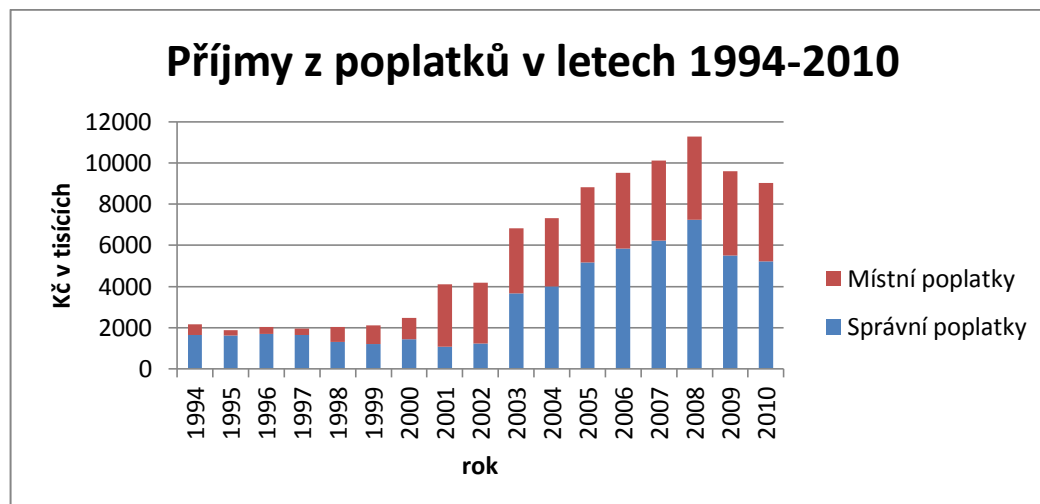
Tabulka 19 Příjmy města Jilemnice z poplatků v tis. Kč

rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
správní p.	1648	1612	1698	1650	1298	1198	1429	1063	1238
místní p.	524	266	328	314	724	916	1042	3047	2947
celkem	2172	1878	2025	1963	2022	2113	2471	4110	4185
na 1 obyvatele v Kč	368	318	343	333	348	364	424	701	719
rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
správní p.	3672	4004	5165	5838	6221	7242	5500	5208	
místní p.	3164	3311	3668	3675	3901	4038	4098	3813	
celkem	6837	7316	8833	9513	10121	11280	9598	9021	
na 1 obyvatele v Kč	1186	1265	1530	1649	1773	1968	1679	1588	

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici

Následující graf 9 znázorňuje, jak do roku 1999 výnos z poplatků stagnoval, od roku 2000 prudce vzrůstal až do roku 2008, od té doby podstatně klesá. Vyšší podíl vybraných částek tvořily správní poplatky.

Graf 9 Příjmy města Jilemnice z poplatků

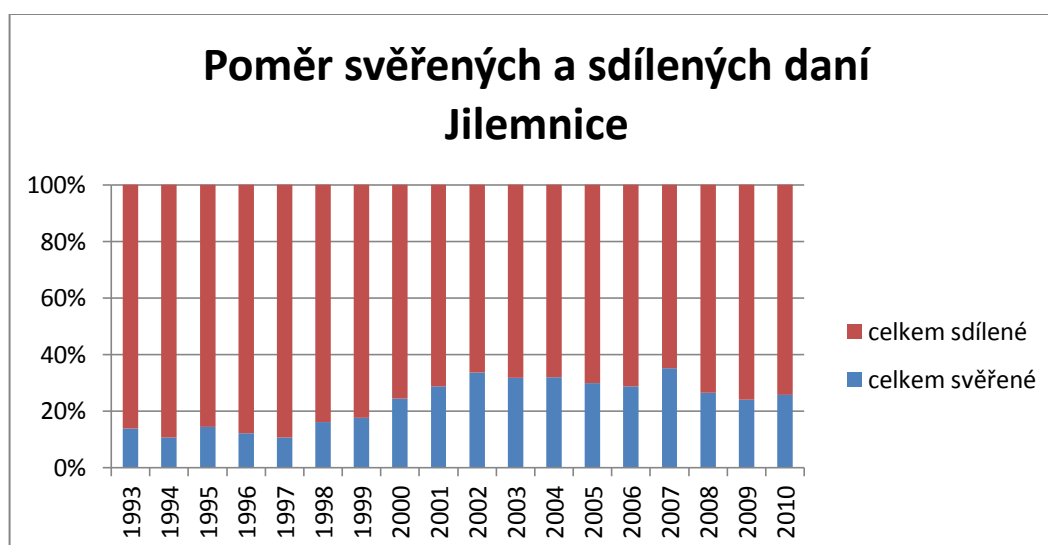

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

5.5. Zhodnocení celkového vývoje daňových příjmů

Níže uvedený graf 10 znázorňuje podíl sdílených a svěřených daní na celkových daňových příjmech Jilemnice. Svěřené daně jsou tvořeny daní z nemovitostí, daní z příjmů právnických osob za obce, místními poplatky a částí daně z příjmů FO podávajících přiznání (30 % ze záloh této daně). Svěřené daně tvoří mnohem menší část daňových příjmů. Ovlivňovat výši daňových příjmů tedy může město minimálně. Z grafu 10 je patrné, jak nízký podíl mají svěřené daně v celkových daňových příjmech města Jilemnice.

Graf 10 Poměr svěřených a sdílených daní v příjmech města Jilemnice

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Z výše uvedeného například vyplývá, že město má nízkou motivaci k podporování podnikatelské činnosti ve městě, protože tím může ovlivnit jen 30 % ze záloh na daň z příjmů

OSVČ v rámci daňových příjmů. A tato položka tvoří relativně malou část příjmů, jak je patrné z grafů 4 a 5. Je tedy otázkou, zda je vůbec daň z příjmů fyzických osob vhodná jako daň svěřená.

Například Peková⁴⁸ uvádí jako daně vhodné na decentralizované úrovni daně z pevného základu, neboť ty jsou stabilním příjmem. Tomuto požadavku nejlépe odpovídá daň z nemovitostí. Její výhodou je stabilita, nevýhodou je malá dynamika v čase. Dále uvádí místní daně (a užitelské poplatky), které jsou spjaty s daným místem. Jejich výnos mohou místní orgány ovlivnit a zároveň jsou závislé na aktivitě občanů.

Kubátová⁴⁹ uvádí i další nevýhody majetkových daní. Nemovitý majetek je daněn téměř vždy. Jedná se však o dvojí zdanění, neboť tento majetek pochází z důchodů, které již byly při své tvorbě zdaněny. I proto každé zastupitelstvo váhá, zda daň z nemovitostí ještě navyšovat například formou místního koeficientu. Tímto rozhodnutím (jistě i politickým) uvaluje další povinnosti na obyvatele, kteří se sami starají o vlastní bydlení.

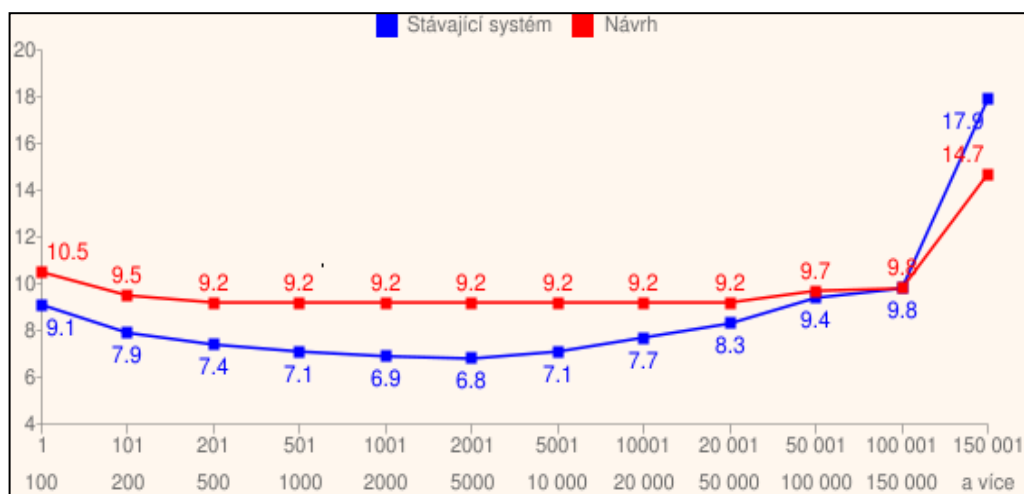
Sdílené daně tedy tvoří převážnou část daňových příjmů města. Sdílené daně jsou tvořeny daní z příjmů fyzických a právnických osob a daní z přidané hodnoty. Jejich výši nemůže město ovlivnit.

Jako jeden z ukazatelů rozpočtových příjmů z daní se často používá ke srovnání příjem na jednoho obyvatele. Tato částka je velmi diskutovaná a jsou v ní obrovské rozdíly.

Následující obrázek 4 znázorňuje průměrný výnos sdílených daní na obyvatele v České republice. Modrá křivka ukazuje stávající systém. Je zřejmé, že obce s nejméně obyvateli a velká města mají vyšší příjem na obyvatele než malá města. Rozdíl je značný. Červená křivka ukazuje příjmy navrhované novelou rozpočtového určení, které by mělo platit od roku 2013.

⁴⁸ PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance : úvod do problematiky*. 4. vydání Praha : ASPI, 2008. s. 402

⁴⁹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. s. 245

Obrázek 4 Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele (v tis. Kč)

Zdroj: Deník veřejné správy [online]. 19.9.2011 [cit. 2011-10-15]. Návrh novely RUD - nový model sdílených daní. Dostupné z WWW: <<http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6504888>>.

Další tabulka 20 obsahuje příjmy ze sdílených daní přepočítané na jednoho obyvatele v Jilemnici. Při porovnání údajů za rok 2010 s grafem průměrného výnosu (viz. obrázek 4) je zřejmé, že Jilemnice nedosahuje průměrných výnosů. Město v kategorii od 5 000 do 10 000 obyvatel by mělo mít příjem 7 100 Kč na jednoho obyvatele, Jilemnice měla v roce 2010 příjem 6 413 Kč na jednoho obyvatele, což je o 687 Kč méně. Pro porovnání jen výnos daně z příjmů fyzických osob mimo závislé činnosti za rok 2010 byl 477 Kč na obyvatele. Červená křivka na grafu dále ukazuje předpokládaný příjem po novele rozpočtového určení daní. Jilemnice by pak měla mít příjem 9 200 Kč na jednoho obyvatele ze sdílených daní.

Tabulka 20 Příjmy města Jilemnice ze sdílených daní celkem v tis. Kč

rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
celkem sdílené	8201	15588	17804	22449	24637	26086	30772	29138	24994
na 1 obyvatele v Kč	1390	2642	3016	3798	4174	4494	5298	5000	4262
rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
celkem sdílené	25884	27943	30380	33944	34594	37697	40924	35606	36438
na 1 obyatele. v Kč	4445	4848	5253	5879	5995	6602	7141	6230	6413

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Veškeré daňové příjmy Jilemnice přepočítané na jednoho obyvatele obsahuje následující tabulka 21.

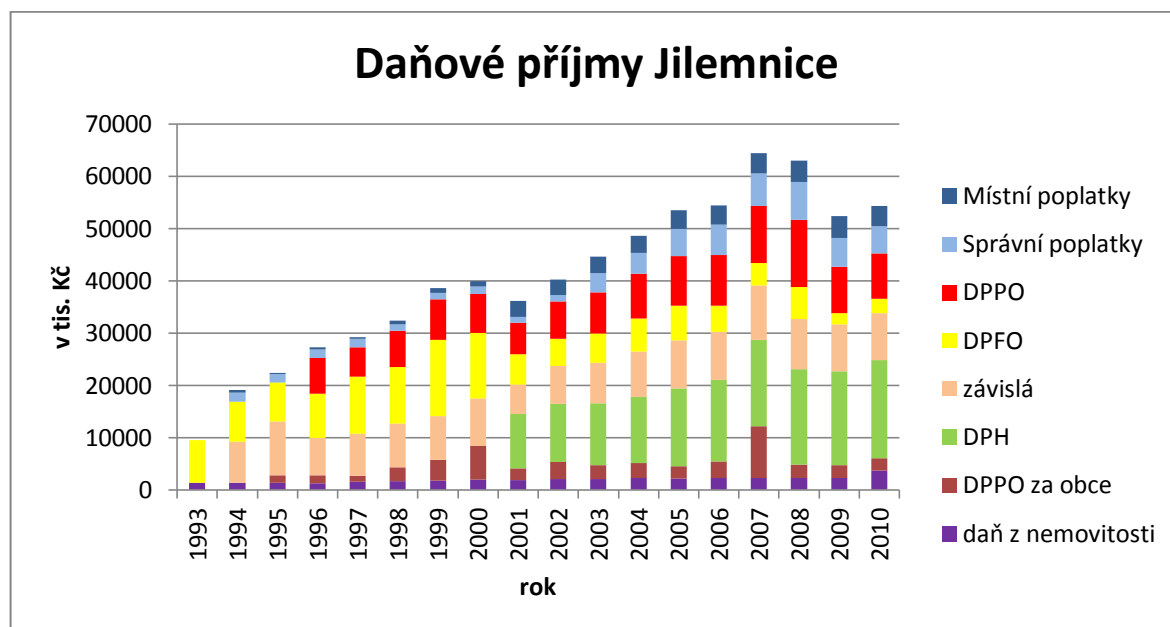
Tabulka 21 Příjmy města Jilemnice z RUD celkem v tis. Kč

rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
celkem	9517	16924	20552	25221	27288	30396	36491	37511	32027
na 1 obyvatele v Kč	1613	2869	3482	4267	4623	5236	6283	6437	5461
rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
celkem	36041	37817	41343	44725	44956	54303	51704	42738	45286
na 1 obyvatele v Kč	6190	6561	7149	7746	7791	9510	9022	7478	7970

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Nejnižší příjem na obyvatele byl logicky v roce 1993, pak se rovnoměrně zvyšoval až do roku 2000, v roce 2001 klesl a pak se opět zvyšoval. Nejvyšší hodnoty 9 510 Kč dosáhl v roce 2007, pak opět klesl. V roce 2010 činil 7 970 Kč, což je citelně méně než v letech 2007 a 2008. Celkové daňové příjmy rozložené na jednotlivé daně znázorňuje graf 11.

Graf 11 Celkové daňové příjmy města Jilemnice

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Daňové příjmy Jilemnice rovnoměrně rostou až do roku 2000. Na růstu se rovnoměrně podílí daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti s daní z příjmů fyzických osob podávajících příznání. Zaměstnanci mají na příjmech rozpočtu stejnou zásluhu jako osoby samostatně výdělečně činné. V letech 1998 – 2000 je dokonce zásluha osob samostatně činných výrazně větší. Tato situace se v budoucnu již neopakuje. Od roku 1996 se stejně rovnoměrně přidává i daň z příjmů právnických osob, která je pro rozpočet velkým přínosem.

Změny rozpočtového určení daní v roce 2001 se projevují negativně, příjem rozpočtu klesá. Hlavní složkou daňových příjmů se stává daň z přidané hodnoty a tato pozice jí už zůstává. Význam DPH spočívá především v tom, že její stabilní výnosy zachraňují rozpočet v období hospodářského poklesu. Její daňové inkaso je celkem stabilní, i když podléhá určitým výkyvům například z důvodů dodatečných daňových příznání, výsledků daňových kontrol nebo v důsledku nerovnoměrně rozložených daňových odpočtů z titulu velkých investic.

Významnou složkou příjmů rozpočtu je stále daň příjmů právnických osob. I když její inkaso v letech 2009 a 2010 značně pokleslo, stále je druhou nejdůležitější daní v rozpočtu.

Stejný význam si zachovává i daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Graf 11 jasně ukazuje, jak stabilní příjem rozpočtu poskytují zaměstnanci. Velký pokles nastal pouze v roce 2001, který byl způsoben novým rozpočtovým určením daní. V roce 2002 se již výnos zvýšil, obci od tohoto roku navíc přísluší podíl 1,5 % ze záloh na daň, který se přepočítává dle počtu zaměstnanců. Obec zde má určitou, spíše minimální, možnost, jak ovlivnit daňový výnos, tím, že bude podporovat vznik nových pracovních míst na svém katastrálním území. Od roku 2005 výnos z této daně ovlivňuje zavedení daňového zvýhodnění na vyživované dítě ve formě slevy na dani a daňového bonusu.

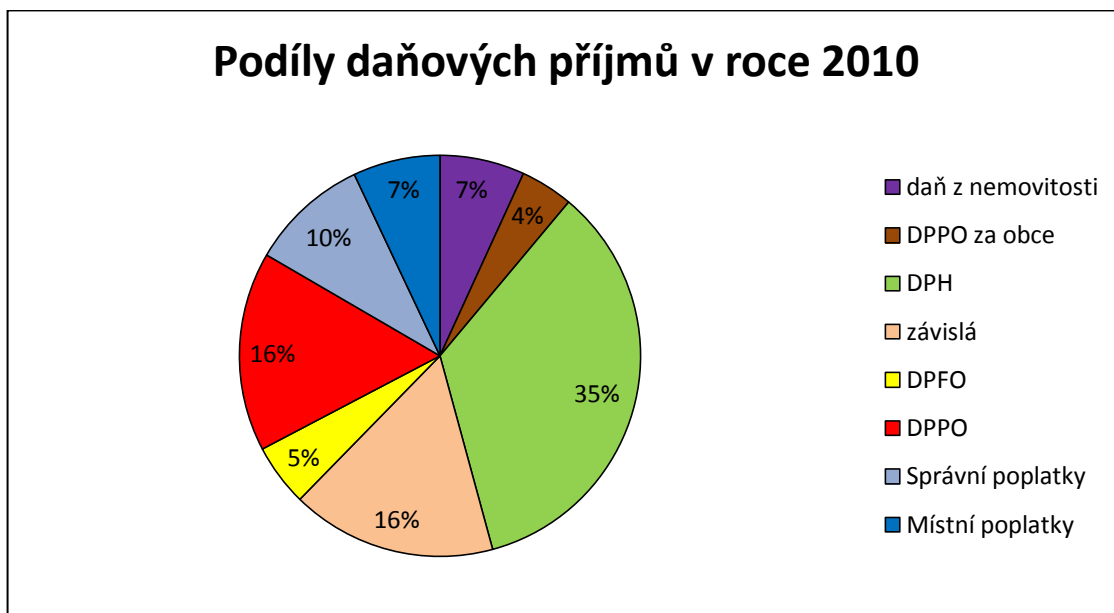
V roce 2006 je na grafu 11 vidět, jak daňový výnos oproti předešlému roku stagnuje. Zde se projevuje zavedení institutu společného zdanění manželů. To záporně ovlivnilo inkaso daně z příjmů fyzických osob podávajících příznání. Výnos z této daně klesl již v roce 2001 a má pro příjmy města stále menší význam. Inkaso daně ovlivňuje nejen hospodářská situace, ale také možnost odpočtů plateb na penzijní a životní pojištění, plateb úroků z hypoték a úvěrů stavebního spoření, a především slevy na dani a daňový bonus na vyživované dítě a také velkorysý systém výdajových paušálů.

Vzhledem k novele rozpočtového určení daní se v roce 2008 daňových příjmů obcí začínající ekonomická krize v podstatě nedotkla, naopak došlo k jejich navýšení. V příjmech Jilemnice tuto skutečnost trochu zkrusluje výjimečně vysoký podíl daně z příjmů právnických osob za obce v roce 2007. V roce 2009 se v příjmech již citelně projevuje finanční krize. Nejvíce se pokles projevuje na příjmech z daně z příjmů fyzických osob podávajících příznání.

Graf 11 dobře ukazuje význam daně z nemovitostí. Výnos je sice relativně nízký, ale velice stabilní. Stejně tak i výnos z místních poplatků. Právě zde může obec prosadit svojí daňovou pravomoc.

Pro ilustraci, jak významné jsou jednotlivé daně pro rozpočet Jilemnice, je uveden graf 12. Vyjadřuje podíly jednotlivých daní na daňových příjmech rozpočtu v roce 2010. Alarmujících je 5 % na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání.

Graf 12 Podíly jednotlivých daní za rok 2010 na příjmech Jilemnice

Zdroj: Městský úřad v Jilemnici, vlastní zpracování

Pro obecní rozpočet je také důležité, jak často a v jakých sumách jsou prostředky zaslány. Ministerstvo financí dvakrát měsíčně sděluje správcům daně na finančních úřadech celostátní hrubý výnos daně. Při výpočtu nároku obcí se nejprve porovnává momentální výše inkasa s částkou inkasa, ze které byl nárok naposledy vypočítán. Pokud v době od naposledy provedených převodů došlo k nárůstu inkasa, vypočtou se z přírůstku inkasa nároky obcí a jsou ihned převáděny do jejich rozpočtů. V opačném případě, tedy pokud je přírůstek inkasa záporný, nelze žádné prostředky převést. K převodu tak může dojít teprve, až přírůstek inkasa dosáhne kladných hodnot. K těmto situacím dochází, pokud objem nadměrných odpočtů na dani z přidané hodnoty a objem vratek dalších daní převyšuje objem vybrané daně. Tento případ nastává především v období po termínech k podání daňového přiznání, kdy se daňovým poplatníkům vrací přeplatky na daních. Zde se projevují především dopady zavedení daňového zvýhodnění na vyživované děti ve formě slevy na dani a daňového bonusu u daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání. Často se také vrací přeplatky na dani z příjmů právnických osob, především v případech, kdy daňový poplatník platil zálohy na daň, v přiznání však vykáže daň nižší, než má uhrazeno na zálohách, nebo dokonce ztrátu. Těmto výkyvům pak musí obec přizpůsobit své hospodaření.

Závěr

Daňové příjmy hrají v obecních rozpočtech jednu z hlavních rolí. **Hlavním cílem práce byla analýza daňových příjmů města Jilemnice v letech 1993 - 2010. Analyzována byla jednotlivá období, ve kterých daňové příjmy podléhaly různému rozpočtovému určení daní. Analyzovány byly i okolnosti, které ovlivňují daňový příjem města.**

Rozpočtové určení daní neustále prochází vývojem. Systém uplatňující se v letech 1993 – 1995 nezajišťoval potřebnou stabilitu příjmů především malých obcí co do počtu obyvatel. Do rozpočtu obce směřoval celý výnos daně z příjmů fyzických osob podávajících příznání, o tom, do rozpočtu které obce, rozhodovalo trvalé bydliště podnikatele. V důsledku toho vznikaly rozdíly v daňových příjmech mezi stejně velkými obcemi. Také podíl na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti způsoboval rozdíly, neboť byly zvýhodněny obce v „bohatších okresech“. Systém uplatňovaný v letech 1996 – 2000 přinesl mimo jiné určité zlepšení v rozdělování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, neboť 10 % podílu již směřovalo přímo do obcí, kde sídlila plátcova pokladna. Stále však přetrvávaly problémy s „přetahováním“ podnikatelů s cílem změny trvalého bydliště. Rok 2001 znamenal zásadní změny. Obce získaly podíly na mnohem širším spektru daní, tyto podíly se upravují přepočítacím koeficientem velikostní kategorie obce. Přestaly problémy s přetahováním podnikatelů. Bohužel docházelo ke skokovým přechodům mezi velikostními kategoriemi obcí, obce se pak snažily různými praktikami zvyšovat počet svých obyvatel. Toto odstranila až novela zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2008.

Příjmy města Jilemnice jsou závislé především na sdílených daních. V roce 2010 tvořily sdílené daně 75 % daňových příjmů Jilemnice. Jejich výši však město nemůže ovlivnit. Postupně se rozšířila struktura jednotlivých daní, jejichž podíly jsou příjmem obecních rozpočtů. Dochází částečně ke stabilizaci obecních příjmů. V případě propadu inkasa některé ze sdílených daní nedochází ke katastrofálnímu dopadu na obecní příjmy. Nejvýznamnější sdílenou daní je daň z přidané hodnoty, důležitá je daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů právnických osob.

Svěřené daně jsou pro obec jistým a velice stabilním příjmem. Daň z nemovitostí tvoří v Jilemnici přibližně 7 % daňových příjmů, místní poplatky dalších 7 %. Jejich výši může částečně ovlivňovat. Například u daně z nemovitostí město Jilemnice nevyužívá místní koeficient, čímž by mohlo daňový příjem několikanásobně zvýšit. Jedná se o uvážlivý krok, neboť město tím respektuje i zájmy obyvatel. V současné ekonomické situaci však může město svůj postoj rychle změnit.

V České republice se velice často mění konstrukce daňových zákonů. Ekonomický vývoj se v posledních letech také nedá dobře předvídat. Tato skutečnost znesnadňuje obcím a městům odhadovat jejich budoucí příjmy, neboť obecní příjmy jsou závislé především na sdílených daních. Obce pak mají problémy s plánováním rozpočtů v krátkodobém i střednědobém horizontu. Problematická je především daň z příjmů fyzických osob podávajících příznání, jejíž inkaso se dramaticky snižuje již od roku 2006.

Od roku 2002 obci přísluší podíl 1,5 % ze záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, který se přepočítává dle počtu zaměstnanců na jejím území. Obec zde má určitou možnost, jak ovlivnit daňový výnos, tím, že bude podporovat vznik nových pracovních míst na svém katastrálním území. Bohužel tento výnos je proti vynaloženým nákladům příliš malý a obec tak není dostatečně ekonomicky motivována. Stejně tak nízkou motivaci má obec i k podporování podnikatelské činnosti, neboť může ovlivnit jen 30 % ze záloh na daň z příjmů OSVČ. Tento nezájem podtrhuje i stále klesající výnos z této daně.

Budoucí vývoj příjmů měst a obcí zatím nevypadá příliš růžově. Daňové inkaso klesá, a předpokládá se, že bude klesat i nadále. V roce 2012 se v inkasu daně negativně projeví opětovné zvýšení slevy na poplatníka u daně z příjmů fyzických osob na 24 840 Kč, která byla pro rok 2011 snížena na 23 640 Kč v důsledku zavedení tak zvané „povodňové daně“. Také se mění sazba DPH z 10 % na 14 % ve snížené sazbě. Nárůst příjmů obecních rozpočtů se ale v případě zvýšeného inkasa DPH nepředpokládá, neboť se současně mění i podíl obce na této dani z 21,4 % na 19,93 %.

Žádné rozpočtové určení daní v minulosti ani v současné době neuspokojuje požadavky všech obcí, neodráží jejich charakteristiky. Příkladem je změna rozpočtového určení daní v roce 2001, kdy v důsledku toho v příjmech města Jilemnice nastal propad. Důležité je především široké spektrum sdílených daní plynoucích do obecních rozpočtů. Vývoj od roku 2007 naznačuje, že stejně důležitá jako spravedlivý systém rozpočtového určení daní nebo ještě více, je ekonomická situace. Vliv ekonomické krize jasně ukázal, že pokud stát daně nedokáže vybrat, obce mít prostředky nebudou. Správná daňová legislativa, znemožnění daňových úniků, transparentní právní prostředí, které nebude nutit firmy stěhovat se do zahraničí, to vše podmiňuje výběr daní a následně dostatečné příjmy obecních rozpočtů.

Použitá literatura

Citace:

- [1] HAMERNÍKOVÁ, Bojka; MAAYTOVÁ, Alena a kol., *Veřejné finance*. 3. vydání. Praha : ASPI, 2007. 364 s. ISBN 978-80-7357-301-0.
- [2] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie : Úvod do problematiky*. 1. vydání. Praha : ASPI, 2005. 112 s. ISBN 80-7357-092-0.
- [3] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [4] KUBÁTOVÁ, Květa; VYBÍHAL, Václav a kolektiv. *Optimalizace daňového systému ČR*. 1. vydání. Praha : EUROLEX, 2004. 179 s. ISBN 80-86861-05-8.
- [5] MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vydání. Praha : ORAC, s.r.o., 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
- [6] MELION, Miloslav. *Finance územních samospráv*. Hradec Králové : E. I. A. - Ekonomická a informační agentura, 2000. 213 s. ISBN 80-85490-79-X.
- [7] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha : MANAGEMENT PRESS, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [8] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance : úvod do problematiky*. 4. vydání. Praha : ASPI, 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.
- [9] PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vydání. Praha : ASPI, 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1.
- [10] PILNÝ, Jaroslav; SOBOTKA, Martin. *Semináře z veřejných financí : pro kombinovanou formu studia*. 1. vydání. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 121 s. ISBN 80-7194-897-7.
- [11] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. 2. vydání. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [12] PRŮCHA, Petr, et al. *Jak řídit kraj, město a obec : Právo Normotvorba Veřejný pořádek Rukověť územní samosprávy*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. 126 s.
- [13] REKTOŘÍK, Jaroslav; ŠELEŠOVSKÝ, Jan a kolektiv. *Jak řídit kraj, město a obec : Finance Rozpočty Účetnictví Veřejná kontrola Rukověť územní samosprávy*. Praha : Institut pro místní správu Praha, 2002. 135 s.
- [14] ŠIROKÝ, Jan, a kol. *Daňové teorie - s praktickou aplikací*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

- [15] VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2010*. Praha: VOX, 2008. 355 s. ISBN 978-80-86324-86-9.
- [16] ŽEHROVÁ, Jana; PFEIFEROVÁ, Daniela. *Finance municipalit*. 1. vydání. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. 124 s. ISBN 80-213-1418-4.

Legislativa:

- [17] Obecně závazná vyhláška č. 1/2011 Města Jilemnice
- [18] Obecně závazná Vyhláška města Jilemnice č. 4/1996 z 14. května 1996 o koeficientu daně z nemovitostí
- [19] Vyhláška č. 259/2011 Sb. ze dne 24. srpna 2011 o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 91, s. 3098-3229.
- [20] Zákon České národní rady č. 16/1993 Sb. o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 6, s. 133-136.
- [21] Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o obcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737-1764.
- [22] Zákon č. 235/2004 Sb. ze dne 1. dubna 2004, o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 78, s. 4946-5010.
- [23] Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000, o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon o rozpočtovém určení daní) In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3513-3515.
- [24] Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557-3567.
- [25] Zákon č. 261/2007 Sb. ze dne 19. září 2007, o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 85, s. 3154-3259.
- [26] Zákon č. 280/2009 Sb. ze dne 22. července 2009, daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038-4104.
- [27] Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71, s. 1946-1952.

- [28] Zákon č. 353/2003 Sb. ze dne 26. září 2003, o spotřební dani, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 118, s. 5730-5788.
- [29] Zákon č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 73, s. 1994-1998.
- [30] Zákon České národní rady č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 92, s. 2106-2109.
- [31] Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473-3491.
- [32] Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 215, s. 11415-11501.
- [33] Zákon ze dne 15. prosince 2010 o státním rozpočtu České republiky na rok 2011. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2010, částka 150.

Internetové zdroje:

- [34] *Cutisin* [online]. c2011 [cit. 2011-11-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.cutisin.cz/uvod/o-spolecnosti>>.
- [35] *Česká daňová správa* [online]. c2006-2011 [cit. 2011-11-05]. Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 1993 až 2003. Dostupné z WWW: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/ceska_danova_sprava_9434.html?year=2008>.
- [36] *Česká daňová správa* [online]. c2006-2011 [cit. 2011-11-05]. Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 2004 až 2010. Dostupné z WWW: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/ceska_danova_sprava_7997.html?year=2010>.
- [37] *Česká daňová správa* [online]. c2005 [cit. 2011-11-09]. Daňové příjmy krajů a obcí. Dostupné z WWW: <http://cds2005.mfcr.cz/danPriijmy/danove_prijmy_obci.htm>.
- [38] *Český statistický úřad* [online]. 2011 [cit. 2011-8-27]. Veřejná databáze ČSÚ. Dostupné z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=577197&cislotab=MOS+ZV01>.

- [39] *Deník veřejné správy* [online]. 19.9.2011 [cit. 2011-10-15]. Návrh novely rozpočtového určení daní - nový model sdílených daní. Dostupné z WWW: <<http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6504888>>.
- [40] *Deník veřejné správy* [online]. 24.6.2010 [cit. 2011-11-09]. Fiskální pravomoci obcí a koeficienty daně z nemovitosti. Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6435107>>.
- [41] *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2011 [cit. 2011-10-9]. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>.
- [42] *Jilemnice - oficiální stránky města* [online]. 2010 [cit. 2011-09-05]. Vítejte v Jilemnicích. Dostupné z WWW: <<http://www.mestojilemnice.cz/>>.
- [43] *JINOVA s.r.o.* [online]. c2005-2007 [cit. 2011-11-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.jinov.cz/index.php?lng=>>>.
- [44] *Masarykova městská nemocnice v Jilemnicích* [online]. c2010 [cit. 2011-11-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.nemjil.cz/cz/>>.
- [45] Materiály Českého statistického úřadu [online] dostupné z: WWW: <<http://www.liberec.czso.cz/>>
- [46] *MEHLER ENGINEERED PRODUCTS s.r.o.* [online]. 2008 [cit. 2011-11-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-e-p.cz/cz/o-firme/#soucasnost>>.
- [47] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 07/2011 [cit. 2011-09-05]. Nové RUD míří do meziresortního připomínkového řízení. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_ministerstva_63335.html?year=2011>.
- [48] *Ministerstvo financí ČR* [online]. červen 2011 [cit. 2011-09-05]. Návrh novely rozpočtového určení daní. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Prezentace__RUD_Novy_model_sdilenych_dani_pro_obce_04062011.pdf>.
- [49] *Ministerstvo financí ČR* [online]. c2005 [cit. 2011-09-06]. Schéma rozdělení daní. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/schema_obce_rud08.doc>.
- [50] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-10-15]. Státní závěrečný účet za rok 2003. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2003>.

- [51] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-10-15]. Státní závěrečný účet za rok 2004. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2004>.
- [52] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-10-15]. Státní závěrečný účet za rok 2005. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2005>.
- [53] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-10-15]. Státní závěrečný účet za rok 2006. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2006>.
- [54] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-10-15]. Státní závěrečný účet za rok 2007. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2007>.
- [55] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-10-15]. Státní závěrečný účet za rok 2008. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2008>.
- [56] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-10-15]. Státní závěrečný účet za rok 2009. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2009>.
- [57] *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2011 [cit. 2011-10-15]. Státní závěrečný účet za rok 2010. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2010>.
- [58] Rozpočty města [online] dostupné z: WWW: <<http://www.mestojilemnice.cz/>>.

Seznam příloh

Příloha A: Vývoj rozpočtového určení daní dle jednotlivých druhů daní

Příloha B: Rozpočtové určení daní 1993 - 1995

Příloha C: Rozpočtové určení daní 1996 - 2000

Příloha D: Rozpočtové určení daní platné v roce 2011

Příloha E: Vývoj daňového inkasa 1993 - 2003

Příloha F: Vývoj daňového inkasa 2004 - 2010

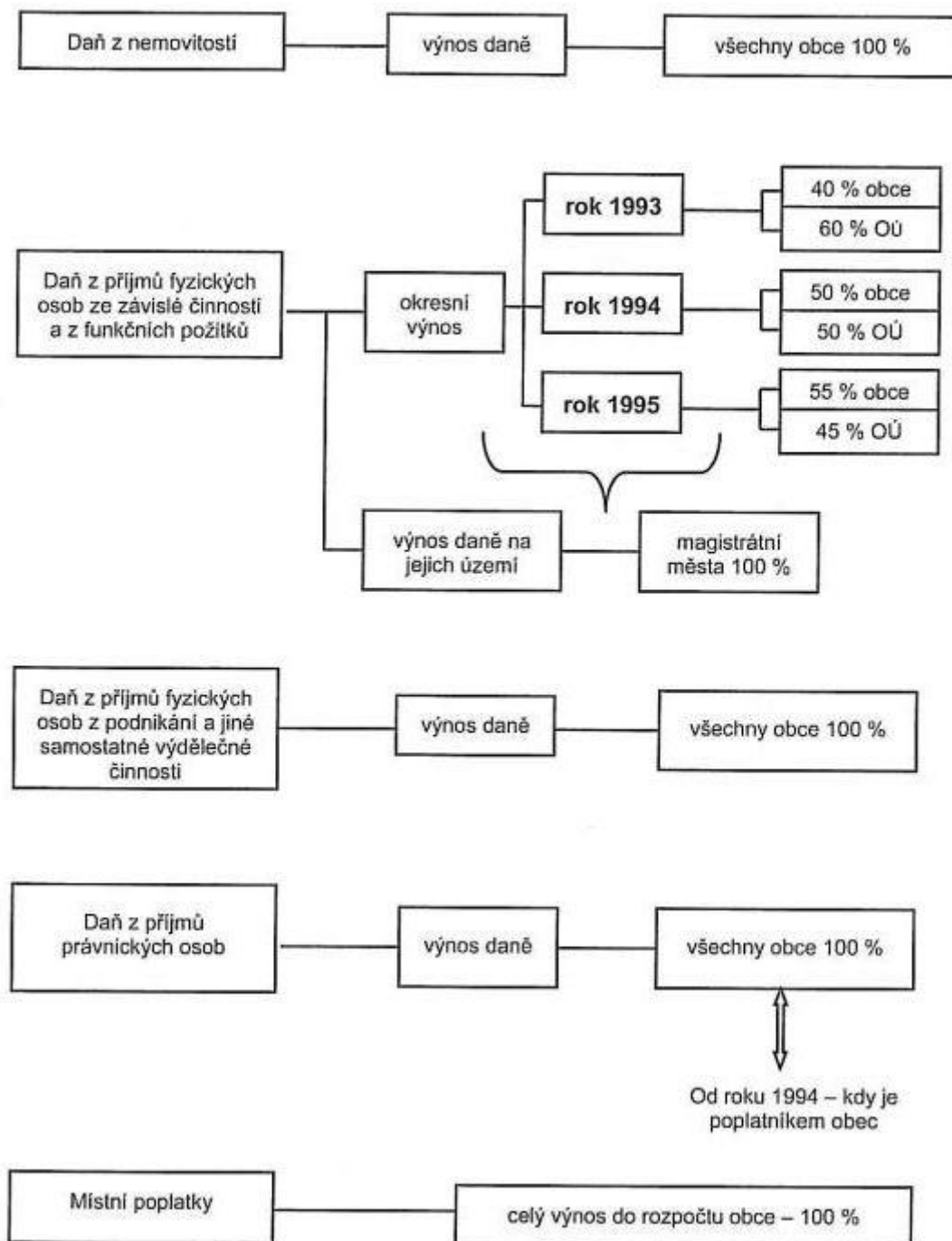
Příloha A: Vývoj rozpočtového určení daní dle jednotlivých druhů daní

	1993	1994	1995	1996 - 2000	2001	2002	2008
DPFO ze závislé činnosti	40 % podíl na okres. výnosech	50 % podíl na okres. výnosech	55 % podíl na okres. výnosech	30 % podíl na okres. výnosech (20% dle obyv., 10% dle plátc. pokl.)	20,59 % dle počtu obyvatel	20,59 % dle počtu obyvatel	21,4 % dle počtu obyvatel
DPFO OSVČ	100 %	100 %	100 %	100 %	20,59 % ze 70% celost. výnosu ze záloh - sdílená daň dle obyv.	20,59 % ze 60% celost. výnosu ze záloh - sdílená daň dle obyv.	21,4 % ze 60% celost. výnosu ze záloh - sdílená daň dle obyv.
DPFO OSVČ					30 % ze záloh - svěřená daň	30 % ze záloh - svěřená daň	30 % ze záloh - svěřená daň
DPFO srážková					20,59 % dle počtu obyvatel	20,59 % dle počtu obyvatel	21,4 % dle počtu obyvatel
DPFO závislá zálohy						1,5 % dle počtu zaměst.	1,5 % dle počtu zaměst.
DPH					20,59 % dle obyvatel	20,59 % dle obyvatel	21,4 % dle obyvatel
DPPO				20 % celostátního výnosu	20,59 % dle obyvatel	20,59 % dle obyvatel	21,4 % dle obyvatel
DPPO za obce		100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Daň z nemovitostí	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Místní poplatky	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Zdroj: Zákon o rozpočtovém určení daní v jednotlivých zněních, vlastní zpracování

Příloha B: Rozpočtové určení daní 1993-1995

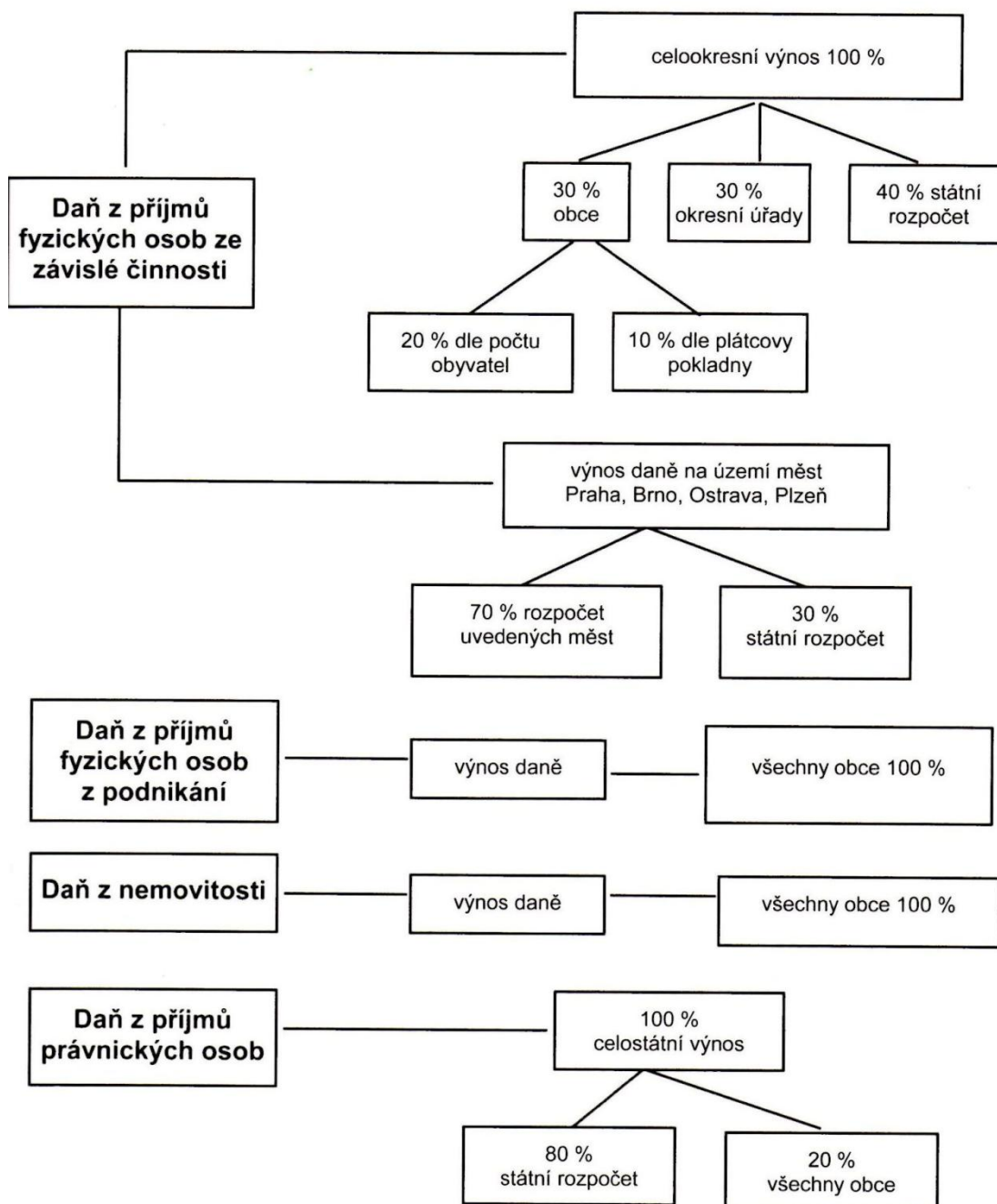
Struktura daňových příjmů obcí v letech 1993–1995

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání.

Příloha C: Rozpočtové určení daní 1996 - 2000

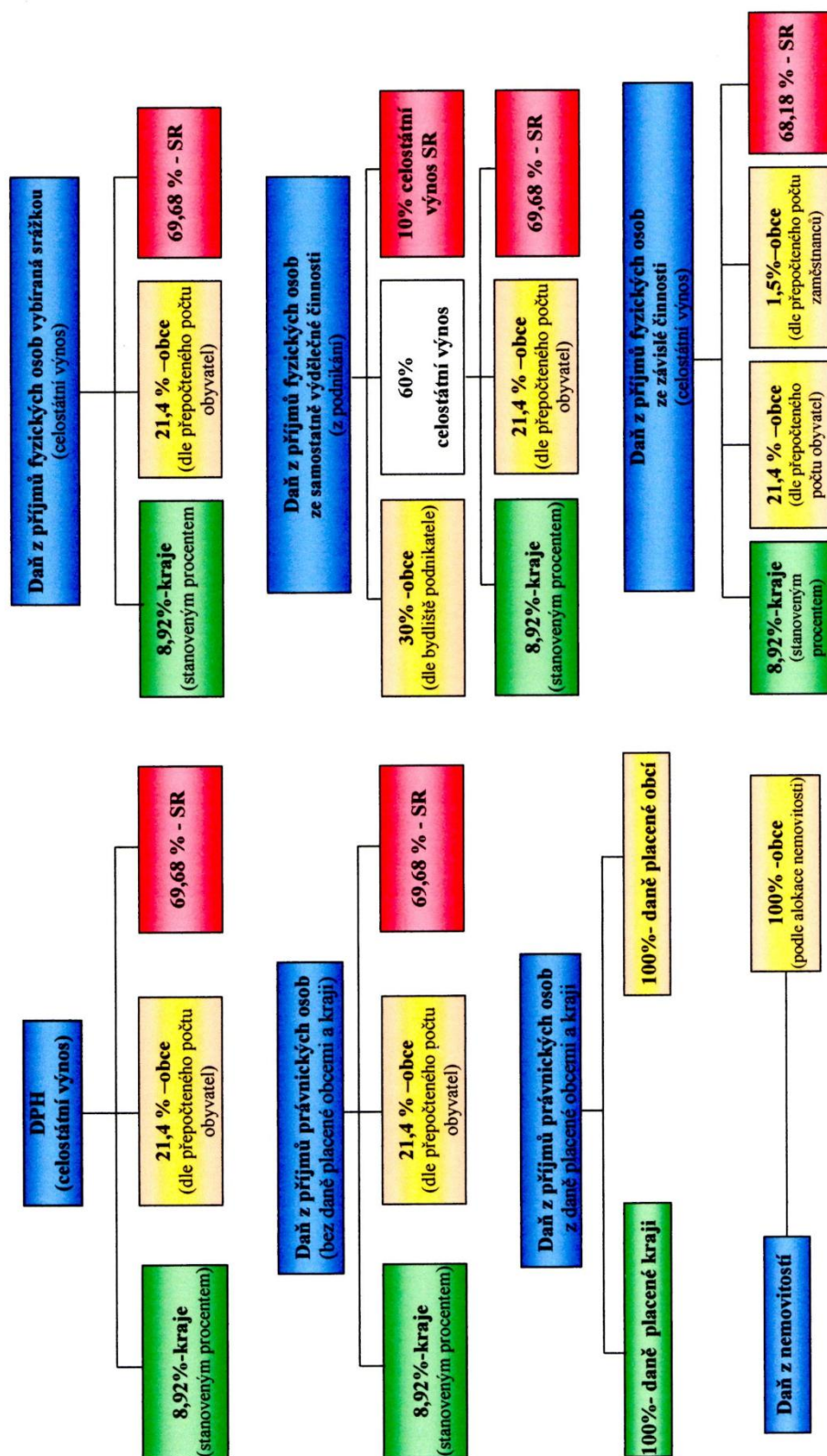
Struktura rozpočtového určení daní v letech 1996–2000

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání.

Příloha D: Rozpočtové určení daní platné v roce 2011

Schéma rozdělení daní (bez SFDL, poplatků a pokut)

Příloha E: Vývoj daňového inkasa 1993 - 2003

Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 1993 až 2003

(v mil. Kč)

Daň	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Daň z přidané hodnoty	77 104	85 849	94 801	109 313	117 573	119 358	138 282	145 908	151 886	155 209	164 856
Daně spotřební	39 983	46 360	56 649	61 170	64 171	67 801	73 143	70 879	76 299	79 485	84 179
Daň z příjmů právnických osob	66 221	56 124	55 383	49 968	41 020	52 064	54 819	58 088	75 940	90 737	96 978
Daň z příjmů vyb. srážkou - § 36	6 169	14 115	17 302	21 038	22 520	24 881	20 658	16 146	18 045	16 755	20 625
Daň silniční	4 335	4 147	3 930	4 321	4 565	4 373	5 226	5 587	5 283	5 512	5 738
Daň dědická	13	55	91	97	116	146	148	122	112	86	100
Daň darovací	156	389	357	296	350	427	405	413	475	601	648
Daň z převodu nemovitostí	616	1 645	2 768	3 464	4 488	5 677	6 271	5 439	5 834	7 171	8 025
Ost. příjmy, odvody, pok. a popl.	4 040	5 312	5 072	4 694	4 858	5 094	4 597	4 455	4 466	5 147	4 923
DPFO - podnikatelů	3 486	14 240	14 815	15 843	15 880	16 530	17 103	16 546	18 796	21 901	22 131
DPFO ze záv. činnosti	24 781	35 039	45 126	54 102	60 642	65 039	66 881	72 749	78 530	86 591	94 653
Daň z nemovitostí	3 434	3 658	3 778	3 991	3 938	4 138	4 271	4 469	4 535	4 576	4 840
CELKEM	230 338	266 933	300 072	328 296	340 121	365 528	391 804	400 801	440 201	473 771	507 696

Zdroj: Česká daňová zpráva

Příloha F: Vývoj daňového inkasa 2004-2010

Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 2004 až 2010

Přehled vývoje inkasa uvedených daní v ČR v letech 2004 až 2010 (v mil. Kč)							
Daň	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Daň z přidané hodnoty	184 320	208 413	217 784	236 385	255 190	253 612	269 547
Daň z příjmů právnických osob	106 526	137 432	128 865	155 674	173 590	110 543	114 746
Daň z příjmů vyb. srážkou - § 36	12 098	11 242	14 003	15 700	19 299	19 189	19 298
Daň silniční	5 509	5 191	5 428	5 915	6 002	4 795	5 100
Daň dědická	100	103	124	109	115	88	87
Daň darovací	818	510	604	692	345	162	138
Daň z převodu nemovitostí	9 461	7 494	7 788	9 774	9 950	7 809	7 453
Ost. příjmy, odvody, pok. a popl.	5 099	5 252	4 977	4 250	4 281	3 784	3 487
DPFO - podnikatelů	24 040	26 583	17 854	17 003	17 749	5 565	7 987
DPFO ze záv. činnosti	102 627	110 662	111 633	126 388	115 180	111 042	111 842
Daň z nemovitostí	4 948	4 987	5 017	5 123	5 195	6 361	8 747
CELKEM	455 547	517 870	514 079	577 014	606 896	522 950	548 432

Zdroj: Česká daňová zpráva